

Tibetan Buddhist Resource Center

Text Scan Input Form - Title Page

Work:	W1KG14782	ImageGroup:	I1KG23925
LCCN:	n/a	ISBN:	n/a

Title:	སྐད་གསུམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོ། skad gsum yongs su rdzogs pa'i tshig mdzod chen mo/
Author:	རག་ཏུ་བེར་ raghu vira
Descriptor:	some type set print and most of them are hand written notes
Original Publication:	n/a;n/a
Place:	[new delhi]
Publisher:	[dr. lokesh chandra]
Date:	[n.d.]
Volume:	63
Total Volumes:	139
TBRC Pages:	2
Introductory Pages:	n/a
Text Pages:	n/a
Scanning Information:	Scanned at M/S Satluj Infotech Images, E-45, Sector 27 Noida, District Gautam Buddha Nagar, U.P. 201301 via New Delhi, IN for the Tibetan Buddhist Resource Center, 150 17th st., New York, NY 10011, U.S.A 2006. Comments: 6/2016

VOL. 63

GLANCE
TO
GOD

glance I दृष्टिनिपातः Mn, Var, दृष्टिपातः

Kālid, Kathās, etc — दृष्टि ऽ Mn, MBh,
Kāv, etc.

II अर्थवीक्षणम् L, अर्थीक्षि n Mricch —

अवलोकः Bhp, अवलोकनम् Ragh 10.14, etc —

इषदूरानम् — कटः Bhp 10.32.6 — कटाक्षः MBh

Bhp, Megh, etc — कर्कराटु m L — काक्षः, काक्षम्

Pān 6.3.104, Bhatt 5.24, Vop 6.93 — दृष्टिप्रपातः

Kum — दृष्टिबाणः MW — प्रेक्षितम् MBh, R,

etc — लौचनापातः Kathās (च.ल लौचनपात) —

विलोकः Bhp — विलोकितम् Śak — विलौचनपातः

Śis — विप्रैक्षितम् Kum — वीक्षणम् (वि. & आ.)

Kāv, Var Bḥs, Bhp — वीक्षितम् Kālid, Bhart

— समीक्षा Bhp.

a beautiful g. मुख्यविलोकितम् Śak an equa

g.' समदृष्टिपातः Bear 1.10 a formidable g.

वृद्धदृष्टि & Pañcat 'a g. cast on anything'

अवकाशः ŚBr, KātyŚr a g. upwards ऊर्ध्वदृष्टि

a g. with even (not three) eyes समदृष्टिपातः

Bear 1.10 having g. of प्रेक्षिन mfn (ife)

a Keen g. सूक्ष्मदृष्टि f Pañcat the letting

galla g. दृक्पातः Var, Rājat looked at with

a side g. कटाक्षित mfn Kathās 61.9 an

oblique g. तिर्यक्प्रेक्षण mfn w returning

a g. प्रतिसमीक्षणम् Bhp a side g. वर्कशटः

(only L) ~~not~~ with a g. of the eye सदृष्टिक्षेपम्

ind śak.

casting glances अक्षप्रपातनम् Hariv

employing amorous g. सविभ्रम mfn Rāu

employing coquettish g. सविभ्रम mfn Rāu

'mixing g.' दृष्टिसम्भेदः Mālatī 7. ०

mutual g. दृष्टिसम्भेदः Mālatī 7. ०

to regard with a side glance कटाक्षय

Nom कटाक्षयति Parv.

glanced । II परिस्फुरित mfn W.

glancing । II परिस्फुरणम्.

having g. rays (as the sun) लसदंशु ms

MW the g. of men's eyes लौकलौचन।पातः

Kathās.

gland । I मांसग्रन्थि m MW.

a g. which connects (and lubricates)

a joint संधिग्रन्थि m W.

having the glands of the neck inflamed

गण्डमालिन mfn Mn 3. 161 inflammation of

g. of the neck गण्डमालः L, गण्डमाला Car 1.

28, Sus2, गण्डमालकः Heat 1.5. 374.

glanders III रवेः L.

treating on the glandular swellings

called gulma गौलिक mfn (Pāṇ 4.2.

104, Vārtt 13, Pat), Car 6.11.

the glans of penis लिङ्गगण्ड L.

II गुलः L g. penis गौलिकः sāy on

Ait Br 1.20 — भसद् ऽ Mahūd, लिङ्गगण्ड.

glare vb ।II. परिज्वल, परिज्वलति Kir.

glare n ।III तेजस n (often pl) RV, etc,

तेजो.

glaring adj ।III काशीनिव Bālar — रभस

‡ (आ) (i+o) RV — रभसान RV.

glass । I काचः suśr, Pañcat, Kathās,

SBz 13. 2. 6. 8, काचकः W.

। II कृनिमरत्नम् Nbr — क्षारः L — रेशयः

L.

any g. vessel शिङ्खलाम् L consisting

of g. काचर mfn Kathās g. pearls काचाः

m. pl SBz 13. 2. 6. 8 having the colour of g.

काच mfn a worker in g. रत्नकः R a

g. - jewel काचभाषि m. Hit g. - like (said of

a cat's eyes) काचर mfn Kathās.

gleam । I रकुरिलम् MBh, Kathās.

emitting gleams (as an eye) उद्गच्छति मयि

Sis 4. 28.

gleam v. II. जभा, प्रभाति RV, etc

रामुल्लस, रामुल्लसति Śiś स्फुर el 6 (Dhatup

28. 95) स्फुरति (m.c. also स्फुरते) Maitr Up,

R, etc.

I. परिस्फुर, परिस्फुरति BHP — प्रज्वल,

प्रज्वलति (ep also प्रज्वलते) Bṛ, Ch Up, MBh,

etc. — प्रभाज, प्रभाजति AV. विकस, विकसति —

इह वं el. Dhatup 7.1 शोचति (Ved. and ep.

also शोचते) RV, Bṛ, Āśv Śh.

to gleam forth विभा, विभाति AV, etc to g.

(like lightning) विद्युतम् Nom विद्युतमते MW.

gleaming adj. I समुद्रासित द्रुत.

I II अभ्युहसत S is 5.2 — भागत RV

विद्युन्मात RV 1.88.1 — विलसित BHP — कुचि

RV, etc.

gleaming for an instant क्षणप्रभ W g. forth

(said of fire) आशुशुक्ष्णो RV 2.1.1 g. like fire

शिरिविद्युत S is g. with fishes स्फुरन्मीन Rājā

having a g. flag विलसत्पताक MW having rays

of light g. विलसन्मरीचि MW.

gleaming । II विरोधः RV — विलसनम्

Megh.

'gleaming with lustre' तेजः प्रभम् R 1.

29.18.

glean vb | I उञ्छ cl 1.6 उञ्छति Śāṅkhya

| Mn, MBh, etc.

| II ईष cl 1 (with prep) ईषते, ईषति

उध्रस cl 9 उध्रस्यति Dhātup, Vop — उध्रस cl 10

उध्रासयति, उध्रासयते Dhātup, Vop — ध्रस cl 9 and

10 ध्रस्यति, ध्रासयति Dhātup 31.52, 33.68 — शिल्

cl 6 शिल्ति Dhātup 28.70, शिल्.

gleance । II ३२ छवतिन, ३२ छवतिं मfn

MBh.

gleaning adj । II रित.

gleaning once सकृद्विद्युत † (अ) ऽBr.

gleaning | I. ॐ-ॐ-ॐ BHP, etc ॐ-ॐ: Mn,

MBh, R.

| II. ॐ-ॐ-ॐ L — शिः (शिः L) Mn,

MBh, etc.

figuratively said of g. (as the right means

of a Brāhman's obtaining a livelihood)

ॐ-ॐ Mn 4. 4 ff g. corn with the hands

ॐ-ॐ: L g. ears of corn शिः-ॐ: Āpast,

शिः-ॐ-ॐ lawful g. and unsolicited alms

ଅବତାନୁତେ ନ ଦୁ ମନ ୫.୫ one who lives by g.

ଉତ୍ତରାଦିନ, ଉତ୍ତରାଦିନି ମନ୍ତ୍ର ଓ ମଫି ମଧ୍ୟ

subsistence by gleaning ଶିଖିଉତ୍ତରାଦିନି ଓ ମଧ୍ୟ,

BHP subsisting by g. g. ଶିଖିଉତ୍ତରାଦିନି ମଫି

Bālar.

glided down . II (संज्ञित mjgn मञ्ज,)

Kāv, etc.

glon n . II कन्दरा . कन्दरम् (कन्दरः ^L ~~क~~)

R, Pañcat, Megh, etc.

glee . II रून्ता RV, TS, Pārśva.

gliding adj I सर्पिन (यत्) SBr, Hariv,

Kir.

II एष RV - ध्वजित RV - निरेक RV, VS

— सरपिन W — विसृमर ऋ (आ) W.

gliding about विसर्पिन MBh, R, etc g. along

निरेक वर ऋ (इ) W g. (in a particular formula)

संसर्प TS g. like a snake (perhaps N. of a

bird) अहर्षु RV 2.38.3 g. motion ध्वजरा n

RV, ध्वजि (ग मवादि) g. upwards असर्पिन Ragh

16. 62 not g. away अरयन्मान RV 4.3.10.

gliding । I संसर्पणम् Rād.

II च्युति & gout, Susr. — प्रतङ्गम् ind AV

— संचर्षः L, संसर्पः.

the act of gliding सर्पणम् Hit Br, Nir, MBh,

etc the act of g. quickly रघुः स्यदः Hit. on

Pāṇ 8. 2. 18 — रघुरस्यदः MBh, रघुरस्यदः Kās

g. along संसर्पः W — रुभ & RV, AV, TS &

course ध्रजसु RV, ध्रजि (& यन्नादि) g. down

परिस्रवः R ' g. down gradually ' अवसर्पिणी g. out

उत्सर्पणः Dharma's 'g. through the air' स्वभ्रान्ति

m L — स्वसर्पणम् W g. upwards उत्सर्पः L —

उत्सर्पणम् Nir.

glide vb । I विसृप, विसर्पति (m.c. also

Ā) VS, etc — सृप ६ । (Dhātup 23.14) सर्पति

(ep. and m.c. also सर्पते) RV, etc.

। II त्रडध ६ । अवर्षति RV, AV, VS — पुष ६ ।

पुषति, पुषते RV 10.89, 14, AV 6.67.3 — क्षर ६ ।

। क्षरति (ep. also क्षरोत, Ved. ६ २ क्षरिति, Pāṇ.

7.2.34, RV, AV, ध्रज, R, etc — धाव ६ । धावति,

धावते RV, etc — ध्रज, ध्रज्ज, धाज ६ । (Nigh.

2.14, Dhātup 7.38, etc) धाजति RV (ध्रज्जति,

धृञ्जाति (५२) - सु ए १.३ सरति (ep. also सरते

and according to Pan. 7.3.78 also धावति)

सिसर्ति (the latter base, only in Veda) •RV, etc.

to flash i.e. glide rapidly along रुम्भ,

रुम्भते to flash i.e. ^{g.}glide rapidly past रुम्भ,

रुम्भते to flit i.e. ^{g.}glide rapidly along

रुम्भ, रुम्भते to flit i.e. ^{g.}glide rapidly past

रुम्भ, रुम्भते to g. after अनुसृप.

to glide along । II. अतिसृज RV अधिसृप

Śāṅkh Śr — उत्सृप्, उत्सर्पति T Bh, Āśv Śr,

Kāty Śr, Goli, etc. — संसृप्, संसर्पति, संसर्पते

MBh, Kāv, etc.

to glide along समधिसृप्, समधिसर्पति Śāṅkh Śr

to glide (as life) परिसृ, परिस्रवाति Bhartṛ. to g.

away अपक्रम — व्यतिवृत्, व्यतिवर्तते MBh, R,

Hariv to g. down अवलम्ब, अवलम्बते T Up, etc

to g. down into अवपद्, अवपद्यते (acc) (Ved.)

RV, etc — संसृप्, संसर्पति, संसर्पते (acc) VS —

तस्य, तस्यति. C acc RV, VS, Br, ŚrS (in ritual)

(in ritual) to g. noiselessly and with bended

body and hand in hand (esp. from the Sades

to the Bahish - pavamana) स्य cl (shatup

23. 14) सपति (ep. and m.c. also सपति) Br, ŚrS,

ch up to g. off अपस्य to g. upwards त्रुम्भ

(only 3 pl. त्रुम्भन्ते) RV 1. 85. 1. tergrover,

to glide over. I II अतिस्य RV, etc — अतिस्य

RV — अत्येव AV 9. 5. 9.

to glide towards अनुसृप — एष लृ। एषति,

एषते RV 5. 41. 5, 66. 3, 86. 4 to g. upwards

उत्सृप, उत्सर्पति AV 6. 134. 2, ŚBr, Kāty Śr,

ṚnP, Ragh, etc to cause to g. असृप caus AV,

सृष्ट to g. upwards together. समुत्सृप,

समुत्सर्पति Ragh.

to glide about सृप ^{intens} ~~intens~~ सरीसृप्यते

(Aṅt-Āṅ) सरीसर्पि.

'water-glider' । I अम्बुरारिणी L.

18630

one who glides धाजः MaitrS.

glimmer । II आलोकः R, MBh.

glisten vb । I स्फुर cl 6 (Athap 28.95)

स्फुरति Maitr Up, R, etc.

having glistening waves । II रुशदूमि mfn.

RV.—

glitter ^{vb.} । I त्विष cl RV 8.43.3, MBh, etc.

पाजसु n RV.

glitter of jewels रत्न-छाया Megh.

glitter vb । II प्रस्फुर, प्रस्फुरति Mariv, Kāv,

Kathās — आज् cl । आजते (rarely आजति) AV,

etc — विराज्, विराजति, विराजते ch up, Mn,

Mbh, etc — द्युतः desid दिद्युतिषति, दिद्योतिषति

Pāṇ 1.2.26, ^{intens} ~~intens~~ दविद्योत 3 pl. दविद्युतति

RV, AV, dh, देद्युत्यते Pāṇ 7.4.67, Kās'.

I II अवत्विष् L — कांस cl । कांसते athatup

16.46, (v.l. for कांस) — त्विष् cl । त्विषति,

त्विषते RV 8.96.15, Nīl, BHP 10.46.45 —

परिस्फुर, परिस्फुरति Bhp — प्रभास्, प्रभासते (ep.

also प्रभासति) MBh, Mariv — प्रोज्ज्वल, प्रोज्ज्वलति

Mariv — प्रोहृस् (only P p३ p प्रोहृंसत्) Śis'

राजं cl. (Mhatup 19.74) राजति, राजते (Ved. also

राष्टि, राट्) RV, etc — लस् cl. (Mhatup 17.64)

लसति (only P) MBh, Kāv, etc. — विभा, विभाति

RV, etc — विलस्, विलसति — विस्फुर, विस्फुरति,

विस्फुरयति (Pāṇ 8.3.76) MBh, Kāv, etc

संकच, संरोचते Bhp — संस्फुर, संस्फुरते MaithUp

समभिरञ्ज Ā or Pass समभिरञ्जते मञ्ज

समुल्लस, समुल्लसति Śis — सम्प्रकाश, सम्प्रकाशते

मञ्ज, R — रुकुर el 6 (Dhātup 28.95) रुकुरति

(m.c. also रुकुरति) Maitr Up, R, etc.

| III भ्राश el 1.4 भ्राशते, भ्रासते Pass 3.1.70

(भ्रासति Naigh) Dhātup 19.76 — भ्राश el 1.4

भ्राशते, भ्रासते Dhātup 19.77 — भ्रज el 1 भ्रजते

Dhātup 6.21.

to glitter (around) आभामा मञ्ज, etc.

to cause to glitter भ्राज् caus भ्राजयति

MBh, Kathās, Bhatt.

1

glittered adj । II स्फुरित Hariv, Kālid,

Bh P.

glittering adj. I I भोजत RV — भोज RV,

AV, VS, भोजस RV, VS, Bz, भोजसवत् TS,

भोजसिन TS, Śāṅkh Sr — समुल्लासिन Kp.

II तन्त्र f (आ) RV, VS, TS 6, TBz I —

तरत् f (आ) R 6.4.33, Ragh 13.76, Śak —

त्वष्ट f (आ) RV — दिव्युत RV 7.6.7 — द्योतन f

(आ ७२ ई) RV — भद्रशोचि RV — भद्रशर MBh,

Bhārt., v. l. भ्रासुर, भ्रास्वर — भ्राववाण RV

मलमलाभवत् f (अज्जति) TS, Maitr S, = ज्वलत्

Naigh 1. 17 रुचित ऽB२, ऽS२ रुद्र - लस

विद्युत RV, VS, A ० v G२ विद्युन्मत् RV 1. ४५. 1

विद्योत BHP - विद्यसत् † (अन्ति) विद्यसितं BHP

निरफुरित निरमुलिङ्गक † (इका) AgP - सन्ध्याय

† (आ) L - स्फुरण Var B२S.

all glittering. विद्यमन्तं † (आ) RV - horn

on a g. car विद्युद्रथ RV g. - beautifully सुसज्ज

RV a g. heap of gold भासुरहेमराशि m Ragh g.

in a thousand ways सहस्रपाजरा RV a g.

scimitar चन्द्रभासः Sāh 6. $\frac{21}{28}$ चन्द्रभासं ३.

with ornaments विभूषणोद्भासिनं Kum १. with
swords (as the Maruts) शस्त्रैर्विद्युत् RV 1. 168. 5,

5. 52. 13 having g. brilliancy ज्योतिष्मन् RV 1.

37. 4 having g. eyes? दीप्तानमनः Kathās

दीप्तलोचनः L दीप्ताक्ष f (ई) MBH 3. 16138

having g. fishes रजुरन्मीनं Rajat holding a g.

weapon in the hand विद्युद्दस्तं RV 8. 7. 25 self-

४. रजस्तोत्रं RV with g. weapons विरफुरितशस्त्र

Uttarar.

glittering । II अजिरशोचिसु m RV

अञ्जली p f, RV 1. 168. 7, अञ्जणाभवत् mfn

RV 8. 43. 8 — भासनम् वि०, निर — स्फुरणम्

Megh, Mālatīm — स्फुरितम् MBh, Kathās.

'glittering on a chariot' रथेचित्रः VS.

globe n | I गोलकः BHP 5. 16. 4, VS 31.

22, Sch, etc — मण्डलम् (rarely मण्डलः) ४

अध्यादि and ४ ई ४ गौरादि) ऽभ, etc

पिण्डः (rarely पिण्डम्) 15, ऽभ, etc.

| II अष्टौत्थ मभ 1. 4494 seqq — कोशः ife

कोशम् L — गुडः मभ 3. 7 — परिमण्डलम् मभ,

BHP, Meat — वनिम् L.

2 I धरणीमण्डलम् Pañc — क्षितिमण्डलम् W.

2 II इलागोलम् L — गोमण्डलम् W — भूविम्बः,

भूमिन्वम Pañcar.

'Bramhmā's globe' ब्रह्मगोलः = division

of the g. वि ब्रह्मविभागः AV Paris', Var Br S g.

(as the celestial ^{g.} globe or as the g. of the sun

or of the earth) गोलः Sūryas, Sūryapr, Bnf,

etc. a g. consisting of several globes गोलगोलः

Sūryapr g. of the earth अवनिमण्डलम् the g.

of the earth भुवनकोशः Kād a small g.

गुटिका Mricch 5. $\frac{11}{12}$. 5 the terrestrial g.

शुभमण्डलम् Cān, Pur, Kathās, etc. a white g.

शुभ-लमण्डलम् MW 'mind - ^{g.} ~~glad~~' वातावरित Car.

globe-amaranth । II मूथिका L

रागकुप्यः L. the blossom of

the blossom of g.-amaranth रागकुप्यः L

a kind of g. amaranth (रातकः L.

red g.-amaranth । II रक्तप्रसवः L

रक्तसहा L रागकुप्यः, रागप्रसवः L.

globe-amaranth See Gomphrena
glossa

निस्तलः ३१ : वर्तुलः ३२ । आ ३३ : परिमण्डलः

निस्तलः ३१ : वर्तुलः ३२ । आ ३३ : परिमण्डलः ३४ (आ) ३५

प्रवृत्तः ३६ : निस्तलः ३७ : वर्तुलः ३८

गुल्मी ३९ : सुवृत्तः ४०

mf (३२) n MBh, VarBrS, etc a g. fleshy swelling (in the

पिण्डिका

Vishn, Yājñ, MBh, etc a hard g. swelling in the lower belly

जालाष्टिका

globularness 1 I पाणिमण्डल्यम्

Bādar, Sch.

globule n 1 I गुलिका

Kad (ifc) गुलिका बटकः

बटकः

बटकः

बटका

Dhūrtan, बटिका

Pañcat,

1. विन्दुं ... माणे ... , , , ,

... वटः ... वटक ... वेडीचे ...

... मधीगुडिका ...

... मोटकः, मोटकम् ...

... अवपिण्डल

... विन्दुमल ...

... पिण्डनम् ... गौतकम्

...

अखिलम्

a globule

a globule of thickened dadhi दधिद्रप्सः

ŚBr 9, ĀśvGr

the glomerous fig tree 1 II अपुष्पः

gloom 1 I तमस n (also pl.) RV, etc, तमः

(Pāṇ 7.3.34, Kāś) L, Sch.

अध्वान्तम् रजसः शर्वरी

n BHP also शर्वरी m L.

immersed in g. रजःस्नात, mfn Bear the g. of

death मरणान्धः तमसम् Kād.

तमस्वत् ॥ अतो ॥ १०.११.११,

तमस्वन् f (असी) n TS 2.4.7.2 — तमोवत्

॥ १०.११.११.

तमस्कव्य — तिमिर ॥ आ ॥

तमोस्वत् — नमोस्वत् — निष्प्रभ ॥ आ ॥

निस्तमस्क निस्तमिस्त्र Prasannas.

आहर्ष — अनाहर्ष

विगत
अनाहर्ष ॥ १०.११.११.

lorification n 1 I संकीर्तनम्

MBh, Kav, etc

प्रशस्त f RV, Uttarar, Daśar, etc.

1 II उपवर्णनम्

Bālar.

नामसंकीर्तनम्

MBh, etc.

glorified adj 1 I स्तुत

RV, etc.

1 II स्तुतस्तोम

VS.

to be g. 1 I ईडेन्य, ईडेन्य, ईडेन्य-

r, Ragh, etc.

कोति कोतयति

कोतयति (१०००००) कोतयति (१०००००) कोतयति (१०००००)

AsvGr, Mn, etc.

अभिपू, अभिपवते

आतृ

उदीर उदीरयति

मण्ड

मण्डयति (ep. also मण्डयते) Prasanna.

वृध वर्धयति, वर्धयते

(in later language also वर्धापयति)

नमोवृध

नदमान

विष्णुसहस्रनाम १ ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ १.

विष्णुसहस्रनाम २ ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ २.

प्रलापवत् — दीजस्यत्

— प्रोभत्

— सुकोति

— इन् — उज्ज्वल — स्वरातिजनक,

— पनास्य — पन्य — प्रवाच्या

— भावत् — भागिन् — महनीय

Kāv — महस्वत् ChUp, Bhp, महस्विन् Kathac — माहात्मिक

Mn 5.2 — यशस्य TS, etc — यशस्वत् RV —

— विजरावत् — विराजेत — शोभन्

— आ — इ — प्रवोजित — सूप्रभा

सुवचसः — सुवचः — सह्यशसः

सुवचसः — स्तव्य MBh, Hariv, etc.

सर्वतज्जोभय f (इ) Mn, R, Hit 'ever g.'

अनवनामितवैजयन्तः Buddh a g. act अवदानम्

Sak, Ragh 11.21, Kum 7.48.

a g. deed I II यशोराशि Vikr श्रवस्यम्

— प्रत्यम् — RV.

g. fame सुयशसः n Bear g. for यशस्कर

(इ) ifc Mn, MBh, etc g. like Indra शक्रतेजसः

Bhag g. through divine truth ऋतबुध्नः (voc) RV 9.113.

g. through one's own (acts) स्वयशस्

RV, AV 'hav-

g. chariot' भगीरथः

MBh, R, Pur, etc

more g.

वस्यस् (abl.) RV, VS, TBr, TUp

ruing a g. empire

महनीयशसन

महाद्युति

1 I

~~भूरितेजस्~~

mfn

Mn, N, etc.

भूरितेजस्

~~महायशस्~~

महायशस्

महायशस्

उत्तमतेजस्

तुवे द्युम्न

1.2.4.7

पनिष्ठ

सुभद्र

(आ)

सुभहतेजस्

सुमहस

सुमहस

18656 (18656 of 18656)

भूतलेख

18656

18656 (18656 of 18656) II श्रियेश

18656 (18656 of 18656) 18656

श्रियेश, श्रियेश

श्रामेश

18656

97) AV, ŚBr, TUp, Mn, etc — यशस् —

I II अभिरव्या Kathās — अभिरव्यानम् I —

पर्वणि — युष्म —

— धामन् — धारा —

प्रशंसा — प्रकाशः —

— भास — महस् — — मीरमन् —

— रंदि — वचस् — वर्णः वर्णम् —

— वर्णम् — अध्वोदि — आ —

— वोरवादः — अवस् — अवस्वम् —

— त्रामतम् — लोकः — सम्पदः —

विभूतधुम्नः । तन्मोक्षाय ॥

विभूतधुम्नः सुप्रवसः

ब्रह्मयशसः ब्रह्मयशसम्

AitBr—causing g. श्रीकरण mfn MaitrS desireous of g.

यशस्कामः TS, Br, ŚrS श्रीकाम mfn MaitrS, Ait

Br destroying g. यशोहन् mf (श्री) n BhP

ब्रह्मवर्चसम् ब्रह्मवर्चसम्

ब्रह्मवर्चस्विन् mfn) AśvGr, In, MBh, etc ब्रह्मयशसम् TS

समानतेजसः MW equal in g. to the

देवराजसमधुति

प्रियसे (dat and Ved inf) RV formed by Brahmā's g.

ब्रह्मतेजोमय mf (इ) n Mn, Pañcar.

कुलदीपः — कुलप्रदीपः

Hear — कुलतिलकः

कुलपीडः
1 II कुलतिलकः Ragh 18.28 .

स्थानमाहात्म्यम्

कुलदीपः स्वर्गेश्वरी, रुक्मेश्वरी

स्वयेशस्

the g. of Rāma राममहिम्न

देवद्युम्न

BhP

'the g. of law'

यमेकीर्ति

धर्मयशस्

शाक्यकीर्ति

m Buddh

'g. of the Tepti'

तापीमाहात्म्यम्

the g. supposed to surround a Brāhman

ब्रह्मतेजस्ⁿ

'g. to'

जि

cl 1

जयते, जयते

नमस्

नमः

स्वरादि

रामाय

श्रेष्ठकवेस

ब्रह्मतेजस

of Brahma प्रभतेजस्

सामतेजस् m AV a heap of g.

यशोराशि मनुष्ययशसम्

Gove गोवर्धनमाहात्म्यम्

प्रदोषः कुतप्रदोष

8. यशोराशि m Vikr of boundless g. अमिततेजस्

गूढार्चिस

गूढवर्चिस

गूढरचि

लेब्धकिर्ति

विपन्नदोषिता

यशोवर्त्मन् perfect g. संग्रवस n Vait possess-

यशोवत् mfn 'whose g. is protecting' भूरेद्युम्न

यशोहीन

तेजानिधि mfn W 'whose g. is protecting'

अभिष्टुम्न mf (आ) n RV 4.51.7.

द्विषणम्, द्विषणकम्, द्विषणी, द्विषनी वृत्ति

f, वृत्तिक, वृत्तिन्

(ifc) MBh, Kāv, etc.

I II अवचूरि

f अवचूरिका

f ____ (?)

दुष्टिका- विवरण - विवृति

व्याख्या व्याख्यानम्

SBr, e.

वार्त्तिक

वार्त्तिक

छाया

निघण्टु वार्षिक

glossary n 1 I निघण्टु

m — निघण्टि m Cat.

author of a g. निघण्टुक.

AnsSr, Sch. 'the large g.'

बृ. निघण्टि

स्नेहः । स्नेहम् । अर्धचोदि । आ ।

glossy adj 1 I स्निग्ध . Kālid.

स्निग्ध शीत रुक्ष

स्निग्धाञ्जनम्

18667

colour सिन्धुवर्ण

सिन्धुवर्ण रवम

अङ्गुलिवेष्टः

अङ्गुलिवेष्टकः, अङ्गुलीवेष्टकः, अङ्गुलिवेष्टनम्,

अङ्गुलीवेष्टनम्.

glow n 1 I तेजस् n (often pl.) RV, etc,

उत्पादः — ऊष्मन् —

— प्रसू — उड — तपः (उड्वादि)

RV, AV, Hariv. : ११ आ. : ११ दिव, यु

परितापः ११ शुच

शोकः ११ आ) RV, AV, SBr शोचि

AV, ApSr शोचिम् n RV, V, Hariv. संतापः

आ

g. of wealth अर्थेष्मन् n L red g. लोहिनीका

संदीप संदीप्यते

संदीप्यते

दीप दीप्यते प्रदीप प्रदीप्यते

n, Kāv, etc.

ज्वल ज्वलति

प्रशुच प्रशुच्यते

रज्ज

रज्ज

रज्जति

रज्जति, रज्जति

रज्जति

रज्जति, रज्ज्यते

शुच

शोचति

शोचते

संदह

संदह्यते

glowing adj 1 I प्रतपत्

f (अन्ती) MBh

प्रतापिन्

MBh, Hariv, Rajat

प्रतप्त

MBh, प्रतापिन्

देहाप्यमान

MBh, etc.

II — अग्निोत्पत्

— अग्निोत्प

— अग्निोत्पत् — इध

— घृणि

— घृणीवत्

RV 10.176.3.

RV g. fire जूर्णि f RV 7.39.1, 8.72.9 .

जूर्णिन्

— लापिन्

— शान्

— रजूर्णि

— संतप्तचामिकरम्

— प्रतापः

— आग्नेयशोच

— आघ्राण

३३ राहः

१३३३, १३३३, १३३३. क्षेपण

१३३३-१३३३ (१३) ३३ उपसूर्यकः — कीटभाणि

३३३३

१३३३ ३३ क्षेपण

glutinous 1 I सिग्ध

mfn MBh, Kāv, Suśr, etc.

to be g. स्निह

cl 4 (Dhātup 26.91) स्निहति

Car, Bhpr.

glutinousness (as of the mouth) 1 II अवलेपः

glutton 1 I ओदरिक् mf (इ) n Pāṇ, MBh, Suśr, etc

उदरमांस

— उदरपिशाचः L.

अपेहिप्रवसा

मथुरायां सक्तादि

gluttonous 1 I ओदरिक् mf (इ) n Pāṇ, MBh,

Suśr, etc

अत्याहारिन्

fn

अधर

mf n

Pāṇ 3.2.

— भाद्र — २ — दत्तादि, मक्ष्याशौलम् अस्य

— आश्विन — — उदरंभर —

— कृत्तिंभर — — देहभरवार्त्तिक

— भाद्र — — वार्त्तिक —

= पशुभर :

1 II ~~आश्विन~~ आश्विन L.

Glycine debilis I माषपत्रिका, माषपर्णी

Var, crus — शाखिपर्णी Car — हयपुच्छिका L,

हयपुच्छी Bhpr — पाण्डुलोमपर्णी Bhpr, पाण्डुलोमश

पाण्डुलोमा L — सूर्यपर्णी Bhpr.

II कृषिप्रोक्ता L — कृष्णवृन्ता L — घना L

— पाण्डु $\pm$ L — पाण्डुरा L — बहुफला L —

महाराहा L — मांसमाषा L — लोमशपर्णिनी,

लोमशपर्णी L — वज्रमूली L — निसारिणी L —

सिंहपुच्छी L — सिंहमुरवी L — सिंहनिज्ञा L — सुदला

L — सुधा L — सुपत्ता L — सुपत्तकः —

सुपर्णिका L — सुभगा — सुभूला L — सुरुपा,

सुलभा L — सौम्या L — हैसभाषा L.

a leguminous plant (G. d.) कृष्णवृन्ता L

the plant G. d. ! I काम्बोजी L, काम्बोजि

& suber.

III सम्पुच्छिका L — कल्याणी L the

plant G. d. Roxb आलोद्गता L.

Glycine labialis III कुलत्था L — मेक्षुणा

L.

the plant G. L. Lin अरण्यकुलथिका L —

कुलत्था L, कुलत्था.

Glycyrrhiza echinata II क्रीतकम् Car 1,

क्रीतका Ap S² 15.3.16.

Glycyrrhiza glabra II मद्युका L.

II क्रीतकम् Car 1, क्रीतका Ap S² 15.3.16.

Gmelina arborea । I मधुपर्णि ५ (car
 m.c.) L, मधुपर्णि ५, Bhr, L — भद्रपर्णि
 ५ on ५ Bhr — मधुरसा Bhr — महाकुरुमिका
 Bhr — शीपर्णि ५, शीपर्णि ५ (Lfc) Heat
 । II कम्भारी L — कृष्णवृन्ता, कृष्णवृन्तिका
 L — गृष्टि ५ — गोपभद्रिका, गोपभद्रा L —
 पीतशेहिणी L — भद्रवती L — मधुपर्णिका L
 — मधुपालिका L — मधुमती L — महाकुरुमिका
 L — महाभद्रा L — भैदिनी L — भैदा — शेहिणी L

— विदारिनी L — वीरा L — सदाभद्रा L —

सर्वतोभाद्रिका L — सिन्धुपर्णी, सिन्धुनेषणः L

— सुदृढत्वचा L — सुफला (only L) — सृष्टि

f. L — स्थूलत्वचा L — रिन्धुपर्णी L — स्वभद्रा

L (च. L सुभद्रा) — हिरा L — हीरा L.

the flower of f. a. गम्भारी L the fruit

of f. a गम्भारी L made of the tree f. a.

कार्पाशमरा mf (ई) n TS, ŚBr, Kātyśr

the plant f. a. कुमुदा L — कृष्णा, काकोली L

Suśr — (Gambhari) काश्मीरी MBh, R, Suśr,

Malatim, काश्मीरी Bhpr, कार्मयः MBh, Suśr

the root of g.a. गम्भारी L.

the tree g.a. I सर्वतौभद्रा Bhpr.

II कृष्णदन्ता L — गम्भारी L, गम्भारिका

— सर्ववर्णिका L — कार्मयः TS, ŚBr, KātyŚr,

कार्मय.

gnash vb I करकराय, करकरायति,

करकरायते (onomat) Malatam.

to g. the teeth किरकिराय Nom किरकिराय-

यति ar, किरकिराय Nom किरकिरायते subst - ^{दा}दन्तर

दन्तान् निष्पिष, दन्तान् दन्तेषु निष्पिष - निर्देश,

निर्देशति Mth. Hariv.

1

gnashing the teeth I निषाडयन् (दन्तान्)

दन्तैः Pañc.

I II चर्चुरश्वनि m sic s.s.s., ch, चर्चुराशब्दः

gnat 1J देशः ChUp, Mn 12.62, Yajñ 3.215,

Mbh, etc — दुद्रा (Pāṇ 4.5.119) L.

1II कटुकोटः L, कटुकोटकः — गन्धकोटुपा L

— पुत्तिका 'śamk, sāy — भम्भरातिका L —

गन्धकोटुपाः L — गन्धः W — मन्धकः AV, etc —

उत्तरणः L — वन्त्रतुपदः (only L) — रूक्षगोक्षिकः

~~a kind of~~ सामुद्रिकः उत्तर (रूक्षगोक्षिका) L

— राप्ति तुपदः particular — सूचीगूरव mf, 3) n

— रूक्षगोक्षः L.

a kind of y: रामुद्रः Subr.

18685

free from gnats निमिशकं मद्रः, गुनिरुकादि

gnaur at kush cl 6 कुषति Dh.P 2.16.10

रु cl 1 (Dhātup 2.16) रुदति (sharply रुदति)

RV, AV, Sūśr — व्यद्, व्यन्ति R..

to g. on all sides पारिरिह, पारिरिहाते

RV 1.140.9.

a gnawing animal IT अगह्मरु ३३३,

अगह्मे AV ग. at रुद म. sm (1.50) Ghat.

the act of gnawing IT रुदः L.

gnomon III कीलः ।

the base of a g. शिखरदोष्ट Gol (in geom)

a g. (for ascertaining the points of the

compass) शिखरदोष्ट Rām Rā 'g-instrument'

नरगन्ध सूर्यास the g. of a dial शिखरदोष्ट m

MW the g. of a dial (usually twelve

fingers long) शिखरदोष्ट m Col the g. of a

sun-dial शिखरदोष्ट L = कील - न m Col

prime vertical g. शिखरदोष्ट शिखरदोष्ट m the

shadow of a g. $51\frac{1}{2}^\circ$ सूर्यस्य सूर्यास - 311

सूर्यास the shadow of the g. on a

sun-dial 4111 सूर्यास the sun's g. i.e.

the altitude when it reaches the prime

vertical circle $2111\frac{1}{2}^\circ$ म गणित , गोल ,

समावृत्तशिखरं म गणित .

या याति

गम गमति, गन्ति जगन्ति

गच्छति इ णि

अयति, अयत व्रज व्रजति

इङ्गति इङ्गते

उपगा, उपगति ऋ

ऋच्छति, इयति, ऋणोति, ऋण्वति

कश् कश्चि कशति क्रम् क्रमति

क्रमति क्रमते

क्रामते क्राम्यति [क्राम्यति

गा — जिगति, गाति, गति

गम — गमति, गन्ति

जगति — जगति

R. Rath, Mech, Naish, Hit — ध्रज, ध्रज्ज, ध्राज्ज (Hit)

ध्राजति — ध्रजति, ध्रज्जति

पर्व — पर्वति, प्रक्रम —

प्रक्रामति — प्रगा, प्रजिगति, फण

फणति — फर्व — फर्वति

भज — भजति

भेष — भेषति, भेषते

गती

रंहे

रंहेति

रंहेते

वच्य

(अ. 7. 7)

वच्यति

वी

वेति

संया, संयाति

संयज, संयजति

सक्ष

सक्षति

सक्षत्

संभानमान

साध्

साधयति

गम

साध् साधयति

स

सरति

सरते

धावति

सिसर्ति

हा

~~ह्यः~~ ३ (Dhātup 25.7) जिहीने (acc) Nalôd.

1 III अंह cl 1 अंहे L — अङ् cl 1 अङ्गति

अङ् — अङ्गेन — अच् — अचति, अचेत

अञ्च — अञ्चति, अञ्चत — अञ्ज — अञ्जति, अञ्जे

अठ — अठति, अठत — अष् — अष्ट, अष्ट

अण्ठत — अन् — अनिति — अनति

अम् — अमति — अम्ब — अम्बति — अरुष

अरुषति — अरुष्य — अरुष्यति

अर्ज — अर्जति — अर्ह — अर्दति

अर्ब — अर्बति — अष् — अषति, अषेत

आशद् --- इश्व 1 एर्याति

इश्व 1 इश्वति

इश्व 1 एर्याति --- इश्व 1 इर्याति

इश्व cl 1 एर्याति Dhātup 5.28 --- इश्व cl 1 इर्याति

इश्व, इश्व 1 इर्याति, इर्याति --- इश्व 1

इश्व --- इश्व 1 (with prep. also 1) इर्याति, इर्याति

उर्याति --- उर्याति 1 उर्याति

उर्याति --- उर्याति 1 उर्याति

अर्जति-अर्जति --- ऋण cl 8 ऋणोति or अर्जोति

अर्जति --- ऋण (a Sautra 6) ऋणीयते

ऋष — ऋषति — ऋष — ऋषति,

एषते — कस् — कस्ते — कङ्क

कङ्कति — कट् — कटति कथति

कण् — कणति

कप् — कपति — कन् — कनति

कम्ब — cl 1 कम्बति (v. 1.) कर्ब — कर्ब

कक्षति — Dhātun 11.26 — कस् cl 1 कसति (Dhātun 11.26)

किट् — किरति — कुट्

कैचति — कैप् — कैपति

कैवृ — कैवृति — कृप् — कृपति

क्षज् cl 1 क्षजते, क्षजते

क्षि cl 1 क्षिति, क्षियति

क्षुम्प cl 1 क्षुम्पति cl 2.14 cl 1 क्षुम्ब

क्षुम्बति cl 1 cl 2.14 cl 1 क्षुम्बति

गन्ध cl 1 गन्धयति cl 1 गम्ब cl 1

गम्बति cl 1 गर्ब cl 1 गर्बेति cl 1.22

गु cl 1 गर्वति cl 1 गुर, गूर cl 1 गूर्यते

गैप् cl 1 गैपते

गुच cl 1 ग्राचति cl 1 गृच्यते

ग्लोचति ग्लोच्यते ग्लोच्यते cl 1 ग्लोच्यति

व्यम्ब्यते व्यम्ब्यते व्यम्ब्यते व्यम्ब्यते व्यम्ब्यते

चर्च्यते चर्च्यते चर्च्यते चर्च्यते चर्च्यते cl 1

चर्च्यते चर्च्यते चर्च्यते चर्च्यते चर्च्यते

चर्च्यते चर्च्यते चर्च्यते चर्च्यते चर्च्यते

चर्च्यते चर्च्यते चर्च्यते चर्च्यते चर्च्यते

चर्च्यते चर्च्यते चर्च्यते चर्च्यते चर्च्यते

चर्च्यते चर्च्यते चर्च्यते चर्च्यते चर्च्यते

चर्च्यते चर्च्यते चर्च्यते चर्च्यते चर्च्यते

चर्च्यते चर्च्यते चर्च्यते चर्च्यते चर्च्यते

जुन — ज्यु cl 1 Ā Dhātup (= च्यु) — जि

जयति Naigh 2.14 टिक् cl 1 Ā Dhātup तङ्

जङ्ति Dhātup 5.41 लच् cl 1 लञ्चति

लम्ब — लम्बति Vo तरण्य तरण्यति

कपूदि लर्ब लर्बति तिक् तिकेत

तिक्नोति तिक्नोति 7.19

तिक् तिक्नोति तिक् P

लीक लीक 4.22 लीति

लूरीय लूरीयति लूश्

लृक्षति लृक्षति लृक् लृक्षति

प्रकृ ३१.२ धातु ३१.२ — प्रोक् ३१.२ ३१.२ ३१.२

वक्त्रं cl 1 Dhātup — अक् cl 1 P Nir 11.18

दक्ष, दक्षता ३१.२ ३१.२ — दध् ३१.२ दध्यति ३१.२

— दध् ३१.२ Dhātup 15.88 — दम् cl ३१.२ दध्मति

— दध् ३१.२ दधत ३१.२ — दिक् ३१.२

देवति, ३१.२ देवति ३१.२ — दिक् ३१.२ दीव्यति, दीव्यति

— दू, दू ३१.२ दूति ३१.२ — द्रुह द्रुह ३१.२ द्रुहति

— द्रु ३१.२ द्रुणाति ३१.२ — द्रुणा ३१.२

द्रुणाति — द्रुम् ३१.२ द्रुम्मति ३१.२ — द्रु ३१.२

— द्रुणाति Dhātup 27.33 (v. 1.) — द्रुइ cl 1

दूडति — धृज् — धृजति, धृञ्जति

— ध्रा — ध्राति, ध्रति, ध्रयति

— ध्रिज् — ध्रैजति — ध्रु — ध्रुवति

— ध्वंस् — ध्वंसाति

— ध्वज् — ध्वजति, ध्वञ्जति

नरक् नरुक् — नरव्यति, नरवति, नरुति

— नम्ब — नम्बति

— नय् — नयते

— नर्द —

नर्दति

नर्दते

— नर्ब —

अप — नेद् cl 1 नेदति Dhātup

— नेष् — नेषते — पट् —

पटति Dhātup 9.9 — पण्ड् cl 1 पण्डते Dhātup 8.29

— पथ् — पथति — पन्थ् — पन्थति

पन्थयति — पद् — पादयति

— पद् — पद्यते — पम्ब —

पम्बति — पय् — पयते

— पर्प् — पर्पति — पल —

— पल्ल् — पल्लति

— पव् — पवते — पवति

पि ३८ पियति ३९ पिसू ४० पेसति

पेसयति ४१ पेण् ४२ पेणति

पेळ् ४३ पेळति ४४ पेळयति

पेसू ४५ पेसति ४६ पिसू ४७ पिस

पेण् ४८ पेणति ४९ प्रेष ५० प्रेषते

प्रेष ५१ प्रेषति ५२ प्रेषयति ५३ प्रेषति

प्रेष ५४ प्रेषति ५५ प्रेषयति ५६ प्रेषति

प्रेष ५७ प्रेषति ५८ प्रेषयति ५९ प्रेषति

प्रेष ६० प्रेषति ६१ प्रेषयति ६२ प्रेषति

प्रेष ६३ प्रेषति ६४ प्रेषयति ६५ प्रेषति

फेडति — जम्ब — जम्बति

वर्ष — वर्षति — विश —

वेशति — विस् — विस्वति

वेश — वेशति — पिब, पेस — प्रभ

प्रभति — भेष — भेषति, भेषते

मक्क — मक्कत — मरव

cl 1 मरवति Dhātup 5.18 — मड् — cl 1 मड्ति Dha

मड् — मड्ति — मड्

मड्ति — मच्च — मच्चते

मन्द — मन्दते — मन्दति

मभ्र ॥ १ मभ्रति

मम्ब

मम्बति

मय

मवेति

मर्व

मर्व

cl 1

~~मर्व~~

Dhātup 17.

मर्व ॥ १ मर्वति

मस्क्

मस्केति

Dhātup 4.28

मष्क् १ मर्गि =

मर्गयति

मिस

मिश्यति

मा

मयति; मययति

मुञ्च

मुञ्चति

मृज्

2 माष्टि

मृष्टे

मृजति, मृजेत

मेप्

मेपति

मुच

मौचति

मृच — मृचयति

मुध —

रख् cl 1 रखति

Dhātup 5.22

रङ्ख

रङ्खति

Dhātup 5.23

रण

cl 10 रणयति

Dhātup

रण्व

रण्वति

रफ

रफति

रम्फ

रम्फति

रम्ब

रम्बति

रय

रयेत

रफ्

cl 1 रफति

Dhātup 11.18 (v. 1.)

रिख

रिखति

रिङ्ख

रिङ्खति

रिष्व

रिष्वति

रिम्ब

रञ्

रज

रजति, रजेत

(only Gr) Naigh 2.14

रु cl 1 रवेत

रुष

1 1 रुषति

Dhātup 9.61

रेज

cl 1

रेनते, रेजति

रेष

रेषते

रेव रेव

लख

लखते

रेव

रेव

रेवति

कय

कयते

लख लखति

लिङ्

लिङ्गति

लिङ्

लिङ्गति

लिश

लिशति

लुट

लुटते

Naigh 2.14

लुट

cl 1 लोढते

Naigh 2.14

लुष

लेप् ॥ लेपेते ॥ लेण् ॥ लेणति

ल्वी ॥ ल्विनाति, ल्विनाति

व्वी, व्वी ॥ वक्, वक्क ॥ वक्कत

वावक्क ॥ वावक्क ॥ वक्क ॥ वक्कत

वव ॥ वरवति ॥ वड् ॥ वड्

वड् ॥ वड् ॥ वड् ॥ वड्ति

वड् ॥ वड् ॥ वज् ॥ वजति

वभ् ॥ वभ् ॥ वभ्रति ॥ वय् ॥

वर्ग ॥ वर्फ ॥ वर्फति ॥ वल

वर्ग ॥ वर्ग ॥ वर्गति ॥ वलति

— वल्ल — वल्लते — वल्लक — वल्लकत

— वस्क — वस्कत

— वस्त — वस्तयत — वान्

— वानयति — विक्रम् विक्रामति विक्रमेत

— विष् — विष्ठाति

— वेण — वेन — वेनति

— वेरी — वेरीते — वेस

— वय — वययति

— व्री — व्रीनाति, व्रीनति

— शय — शयते — शय — शयति

शब्दः ५ — शब् — शब्दयति

शब्दः ५ — शब्दयति, शब्दयति — शब्द —

शब्दयति — शब्दयति — शब्दयति — शब्दयति

शब्दः ५ — शब्दयति — शब्दयति — शब्दयति

शब्दः ५ — शब्दयति — शब्दयति — शब्दयति

शब्दः ५ — शब्दयति — शब्दयति — शब्दयति

शब्दः ५ — शब्दयति — शब्दयति — शब्दयति

शब्दः ५ — शब्दयति — शब्दयति — शब्दयति

शब्दः ५ — शब्दयति — शब्दयति — शब्दयति

शब्दः ५ — शब्दयति — शब्दयति — शब्दयति

प्रङ्क् - प्रङ्क्ते - प्रङ्क्

स्वङ्क्, स्वङ्क्, स्वङ्क् - प्रङ्क्ति

प्रोण - प्रोणाति - प्रङ्क् - प्रङ्क्ते

Dhātub. 4.71, प्रङ्क्, प्रङ्क्ति - प्रङ्क्

प्रङ्क्, स्वङ्क् - प्रङ्क्ते - प्रङ्क्

प्रङ्क्, स्वङ्क् - प्रङ्क्ते - प्रङ्क्

प्रङ्क् - प्रङ्क्ते - प्रङ्क्

प्रङ्क्ते, प्रङ्क्ते - प्रङ्क् - प्रङ्क्

प्रङ्क् - प्रङ्क्ते - प्रङ्क्

प्रङ्क् - प्रङ्क्ते - प्रङ्क्

— षष्क् cl 1 ष्वष्कति (Vaigh 2.14) or cl 1

ष्वष्कत ( ) ष्वस्क्, स्वस्क्, ष्वक्,

— ष्वक्ते — सज्ज् — सज्जति 7.22

सज्ज (सज्ज) — सज्जति, सज्जत 7. — सज्

— सज्ते — सर्व् — सर्वति 10.2

— सत् — सत्ति — सिध्य् — सिध्यति

— सु cl 1 सवति, सबते (Vaigh 2.14)

Dhātup 22.42 (Vop श्रु) — सेक् cl 1 सेक्ते Dhātup 4.7

— स्तृक्ष् — स्तृक्षति — स्मिह् — स्मेव्यति

— स्मिह् — स्मेव्यति — स्मम्

— स्यमति Waigh 2.14 — संस् cl 1 (Dhātup 18.15)

— संसति

— सेवति

— सेकति

— स्वङ्क् cl 1 स्वङ्क्ति Dhātup 5.44, Vop — (?) हन्

— हन्ति

— जिघ्णति जिघ्णेत

— हय

— हयति

— ह्यति

होति ७.७, होइ, हूइ — डूइ ११.१ होति

हूइ ११.१ हूति ११.१ होइ, होइ

होति ११.१ मल ११.१ मलति ११.१

हूइ, हूइ ११.१ होति, हूइ ११.१ होति ११.१ होति) Dhātup

होइ ११.१ होति ११.१ होति Dhātup 10.11 होइ

होति ११.१ होति ११.१ होति ११.१ होति

होति ११.१ होति ११.१ होति ११.१ होति

^{to}
go off 1 I व्यपक्रम, व्यपक्रामति ॥

1 II अपचय अपचये ॥ १०.१०.१०

— आसु, आसुवति ॥ १०.१०.१० — निरि, निरिति,

निरघते or निकयते (Siddh on P 8.2.19) RV, MBh, etc

— निरि ॥ १०.१०.१०, १०.१०.१०, etc — निरि (only I १०.१०.१०)

10.4.21.22.

to 1 II अनक्रम — प्रै — पौते ॥ १०.१०.१०

— वृत् ॥ १०.१०.१० वर्तते (only १०.१०.१०)

संचर, संचरति (only १०.१०.१०)

— सम्प्रचर, सम्प्रचरति ॥ १०.१०.१०

F. 18716

विनिर्था, विनिर्थाति — विनिष्क्रम,

विनिष्क्रामाति, विनिष्क्रमते — व्युत्सद्, व्युत्सो-

~~AitBr~~ दति Ait Br.

अनुक्रम — (अनुक्रम)

अनूदे AV, — (अनुक्रम) निर्व, निर्वधति

— उद्, उद्वायति TS, TBr, Sbr, ChUp उद् for

अतिनिष्क्रम — उपनिष्क्रम, उपनिष्क्रामाते

अतिनिर्गम (अतिनिर्गम) —

अतिनिर्था (अतिनिर्था) मृगयां या

अनुविनिःसृ MärkP to g. o. 1

अभ्युद (MBh, etc.)

उदी, उदीति — तथ तथै

व्युत्सप, (MBh, etc.)

व्युत्सपति — (MBh, etc.) उद्ब्रज, उद्ब्रजति

व्युच्चर, व्युच्चरति, व्युच्चरते

संनिर्गम, संनिर्गच्छति

— समुच्चर, समुच्चरति Nir to g. out towards प्रत्युद्गम

प्रत्युद्गच्छति (MBh, etc.) प्रत्युद्गच्छते

etc. — अभिनिर्था (dat) MBh, etc.

संक्रम, संक्रामति, संक्रमते

Kāv, etc — क्रम cl 1 कामति (Pan 7.2.76, sp. 6200)

क्रमति), क्रमते (Pan 7.2.76, sp. 6200 कामति)

क्रमति 7.2.76, क्रमते 7.2.76 कामति (क्रमयति 7.2.76)

7.2.76.

1 II अतिक्रम — अधिगा P or generally A

— अधी, अधीति MBh 2.13689 — उक्रम उक्रामति,

उक्रमति (and rarely) उक्रामते, उक्रमते — विपरिगा, विपरिजगति

— व्यतिवृत् R — समधिगम्, समधिगच्छति

20 — समधी, समधीते Mn 6.93.

to g. over अभो, अभ्यति (acc.) RV, etc.

व्यतिवृत्ति, व्यतिवृत्ति (acc.) RV, etc. स्वल्, स्वल्

to g. (acc.) स्वल्ति (acc.) — इ intens इधते.

इधते — to g. repeatedly इ intens इधते.

परिधा, परिधाति (acc.) RV, etc.

— परिगम्, परिगच्छति (acc.) — परि, परिधति

(acc.) RV, etc.

परिग, परिनिगति RV, AV — परिचर, परिचरति

परिभू, परिभवति, परिभवति (acc.) RV, AV

परिशु, परिशरति (acc.) — परिगम्, परिगच्छति

— पर्य, पर्यैति — पतिरू, पतिसरति — सम्परिक्रम,

सम्परिक्रमते, सम्परिक्रमते. MBh, Pañcat — सम्परी, सम्परीति

प्रदक्षिणाय 100

प्रदक्षिणायति ¹āntis, Raāt to g. round in reverse direction

प्रातेपरी, प्रतिपर्यैति ¹kātyār वञ्च

वञ्चति 100 रिङ् 100

रिङ् 100 वञ्च 100

सर 100

सरति RV, AV, MBh, TāpīyaBr, Kaus, Aśv

साध 1 साधति, साधते 1 4 साधयति

साधनोति Dhātup 26.71 and 27.16) R to g. straight

साध 1 साधति, साधते 1 4 साधयति

साधनोति Dhātup 26.71 and 27.16) RV to g. the right

व्रक्षतम् 3 . RV.

संचर 1 I संचर, संचरति (rarely संचरते)

A संकम्, संक्रामति, संक्रमते

समंती, समयेति (acc.) MBh, Kāv, etc — समंती, समयेति

समंती, समयेति.

विकम्, विक्रामात, विक्रमते

विधा, विधाति

RV, MaitrS, SBr

वी, व्येति

व्यज, व्यजति

RV 5.54.4

व्यपसेसु

Divyā.

समीनु कम

RV.

अभिज्ञ ( ) या ११२

याति RV, AV — इ ११२ एति १

अयाति, अयति

( ) RV, AV, MaitrS, SBr, Divyā, RV.

अनुसंधा — याम् अमाते १ — अत्वमा १.

१७१.१ ( ) — यै, यैति

आसद्, आसीदति ( ) आसद्ति १ — १३३

३   इति   ep. इति   (Dhātup 5.46)   इति

पठति — आरधा, उपनिषत्ति, उपनिषत्तः

[illegible]

(1) R V el 1 गमति el 2 गन्ति el 3 जगन्ति

V. Class II (Section I) RV, etc _____

पारिवृत्, पारिवर्तते (पारिवर्तते) (पारिवर्तते)

--- पारं स्युष, पारं स्युषति, ^{पारं स्युषते}   --- प्रगम्.

प्राचिन (१०००) प्राचिन १००० — प्राचिन

प्रचरति (ep. also प्रचरेत्) RV, etc — प्रीतिपद.

प्रति पश्यते , — प्रतियां, प्रतिपद्यति (प्रति)

— पतिया, प्रतियाति, पाति (acc.) Mn, MBh, etc — पथाव्.

पथावति, प्रथावते (acc.) Mn, MBh, etc — प्रया, प्रयाति

(acc.) अरुह्य पाति (acc.) Mn, etc — पवत्,

पवति (acc. loc or dat) ĒBr, Up, GrSṛS, MBh, etc —

वज्र्य वज्र्यति (acc.) वज्र्यति (acc.) — शि शि

संगच्छते, संगच्छति (acc.) संगच्छति (acc.) — संगम्,

संगच्छते (acc.) संगच्छति [संगच्छति (acc.)]

— संगम्, संगतिगति — संसृप्, संसृपति, संसृपते

MBh — समभिगम्, समभिगच्छति (acc.) — समाधा, समाधाति

(acc.) MBh, Kāv, etc — समास्था, समातिष्ठति, समातिष्ठते

— समुपसृष्ट, समुपसीदति — समुपसृष्टे ^{समुपसृष्टे}

— समुपस्था, समुपतिष्ठति, समुपतिष्ठते

— समुपाया, समुपायाति (acc) MBh, Kathās — समुपे,

समुपेति — सम, समेति

समुपस्था, समुपायाति (— प्रति) — kās,

— समुपस्था, समुपतिष्ठते (—)

etc — सामुख्यम् आद्या A (with gen).

to g. to an end शामनं या.

to g. to any condition I I या with the acc. of an

— व्रज — व्रजति

XXXXXX

11 गम् V गमति गन्ति गन्ते

V गच्छति गच्छन्ति

समुपगम, समुपगच्छति, समुपगच्छन्ति समुपया, समुपयाति

(with acc.) VerBrS.

to g. to any one with

संश्रि, संश्रयति, संश्रयते (instr)

to g. to any state 1 I या esp. with the acc. of an

abstract noun — व्रज cl 1 व्रजति MBh, Kāv, etc.

1. गम् V 2. गमति 3. गन्ति 4. जगन्ति V

5. गच्छति 6. गच्छति 7. गच्छति 8. गच्छति 9. गच्छति 10. गच्छति

समुपगम्, समुपगच्छति, समुपगच्छति — समुपया, समुपयाति

(with acc.) VarBrS.

11. गच्छति 12. गच्छति 13. गच्छति 14. गच्छति 15. गच्छति 16. गच्छति 17. गच्छति 18. गच्छति 19. गच्छति 20. गच्छति

21. गच्छति 22. गच्छति 23. गच्छति 24. गच्छति 25. गच्छति 26. गच्छति 27. गच्छति 28. गच्छति 29. गच्छति 30. गच्छति

31. गच्छति 32. गच्छति 33. गच्छति 34. गच्छति 35. गच्छति 36. गच्छति 37. गच्छति 38. गच्छति 39. गच्छति 40. गच्छति

41. गच्छति 42. गच्छति 43. गच्छति 44. गच्छति 45. गच्छति 46. गच्छति 47. गच्छति 48. गच्छति 49. गच्छति 50. गच्छति

51. गच्छति 52. गच्छति 53. गच्छति 54. गच्छति 55. गच्छति 56. गच्छति 57. गच्छति 58. गच्छति 59. गच्छति 60. गच्छति

61. गच्छति 62. गच्छति 63. गच्छति 64. गच्छति 65. गच्छति 66. गच्छति 67. गच्छति 68. गच्छति 69. गच्छति 70. गच्छति

संश्लेष संश्लेष्यते

संश्लेष संश्लेष्यते संश्लेष्यति

संश्लेष, संश्लेष्यते (RV, etc.) संश्लेष्यति (RV, etc.)

संचर संचरति संचरते

समि समिति RV, etc.

II संनिगम, संनिगच्छति ^{RV} — संनिगृह्ण, संनिगृह्णीति

संनिगृह्णीते संनिगृह्णीति — समन्वि, समन्वेति

(est. for protection)

(समाप्ति, समाप्तिायति, समाप्तिायते RV, etc.) — (to any)

समाप्ति, समाप्तिायति (RV, etc.) — (to any)

(RV, etc.) समाप्ति, समाप्तिायति (RV, etc.)

to g. together

समुपगम, ~~समुपवर्तते~~

समुपगच्छति — समुपवृत्, समुपवर्तते

स्वर्गम् गा, आस्था, आपद् मञ्ज

el 6. मञ्जाति मञ्जते

etc प्रातिगम्, प्रातिगच्छति, पत्युत्था,

पत्युतिष्ठति Br, Mn, MBh, etc (an enemy) प्रत्युत्था,

पत्युत्थाति अभ्युपे

अभ्युपति (acc.) Bhp to g. to oneness एकतां सैशा

to g. to one's business अर्थं √इ, अर्थं √गम्

अस्तम् इ, अस्तं गम्, अस्तं प्राप्

दलशः या

पतृ, पतरति, प्रतरते

प्रपु, प्रपुबते

धरणी

गम्

गम्

11

उपसंक्रम, उपसंक्रमते

उपसंक्रम, उपसंक्रामति, उपसंक्रमते

उपसंक्रम, उपसंक्रामते

Tup, Das, etc

to g. to the other world

अपसे क्रमते SBr 4.12, TUp, Das, etc to g. to the side of

उपनिश्रयति SBr 14.4.2.23.

अभो, अभ्येति (RV, etc.)

सकाशम् √ अभो, समोपम् √ अभो, पाप्मे, अभिभी — अभिसृ

या cl 2 (Dhātup 24.41) याति RV, etc.

अच्छा-√इ, अच्छा-√गम्, अच्छा-√निर

अच्छा-√नेक्ष्, अच्छा-√वञ्च्

अनुया — अनुसंया — अनुसम्पया

अन्वास्था — अभिवृत् SBr, etc — अभिसम्प्राया

अभ्युदवसो, अभ्युदवस्यति

अभ्यपया (acc. or dat.) MBh 7.1967,R — अम, अभति

— आविश, आविशाते, आविशति — आवृत्, आवर्तते

— आसद्, आसोदति (acc. or dat.) आसद्यते) A —

आस्था, आतिष्ठति (acc. or dat.) आतिष्ठते
(RV, AV, ŚBr, ĀśvGr, MBh, R, BhP, Kum, etc) —

इ एति अशति, अशते (acc. or dat.) R,V,

उपचर, उपचरति

उपसृ, उपसरति

उपागा, उपागाति

उपावर्तते,
उपावृत्, (acc. or dat.) उपावर्तति

RV 8.20.18, TS, TBr, ŚBr, AitBr, MBh, etc — उपावृत्ति

उपाश्रयति — उपाश्र, उपाश्रते (CP, MDh, Vāṇī, Dhātṭ)

— उपोदि, उपोदिति — उपपद्, उपपद्यते,

(उपपद्यते) उपपद्यति — उपपेर, उपपेरति

— उपपशा, उपपशति — स्पथा, स्पथाति

— उपाश्रि, उपाश्रियते

— क्र (1. 1. 8. 5) क्रच्छति, इयति, क्रजोति,

क्रण्वति क्रामति,
— कम (1. 1. 1. 1) कमति

कमति, कमते, (कमति, कमते, कमते, कमते)

काम्यति [काम्यते (काम्यते)]

— कुम्भ, कुम्भति — गम्

निम्न acc. of loc of acc [म्भ, भग् २.१०, १२.७] of प्रति

[R] cl 1 गमति, cl 2 गन्ते, cl 3 जगन्ते

cl 1 (cl 2) गच्छति, cl 3 गा

cl 1 जिगाति, cl 2 गाति, गाति, cl 3 तय

cl 1 तथेते (cl 2) परे, परेति

(cl 3) प्रतिगम, प्रतिगच्छति

प्रति, पथेते, पपद्, पपद्यते

प्रपद्यति, संवृत्, संवर्तते

संगम, संगच्छते, संगच्छति, संगच्छति

समभिशा, समभिधाति, समभिधुत्

समाधेवते — समागिरु, समभिसरति — समभो,

समाधेयते — समाधा, समाधाते (A. 1. 1. 1.)

Kāv, etc — सम्प्रतीति, सम्प्रत्येति R, Bhatt — सु

सरति (A. 1. 1. 1. सरते) (A. 1. 1. 1. सरते)

धावति, सिसाते (A. 1. 1. 1. धावति)

तव) MBh, BhP.

1 III इङ् — 1 I इङ्ति, 1. इङ्ते

इह — इह — इहति — इयक्ष,

इयक्षते, A. 1. 1. 1.

आप्रती

to c. towards with seal 1 समभिगम्, समाभिगच्छते .

1 II समाधिगम्, समाधिगच्छते , — सम्पतिपद्,

सम्पतिपद्यते , — सम्पपद्, सम्पपद्यते

(in some forms also P) AitBr, BhP .

to c. towards with seal अर्प्यते अर्पयति

to c. towards with seal अर्प्यते अर्पयति to c. towards

panied वण्ड cl 1 वण्डते Dhātup 8.9.

to c. towards 1 इक्षम्, इक्षच्छति , — इक्षमि, इक्षमति, —

इक्षि, इक्षति , — इक्ष्मि, इक्ष्मति, — इक्ष्मि, इक्ष्मति, — इक्ष्मि, इक्ष्मति, —

इक्ष्मति, (and rarely) इक्ष्मते, इक्ष्मते , — इक्ष्मति, इक्ष्मते, —

1110, 1110.

1 II उपोक्तम् ( ) 1, 2, 3, 4 — प्रोदि.

प्रोदिति — समुच्चर, समुच्चरति.

अनुक्तम् ( ) अनूदि

अनुसंया.

to g. up to 1 I अभ्युक्तम् Vait.

II आविगम् — अनुपाप् — अनुसंक्तम्

अभिपक्तम्, अभिपक्रामि ( ) अभिपया

अभिपत ( ) PV — अभिसंयर् PV

अभिप, अभिपति ( ) अभिप, सक्ताशम् √ अभि, सप्तीपम् √ अभि

पञ्च वं अभी

— उदाया, उदायाति

Kaus 17 — उदि, दिदिति

— उपारुह, उपारोहति

RV 1.174.5

— समुपकम्, समुपकामाते. ^{समुपकामते} — समुपया, समुपयाति

(RV 1.174.5)

I समुद्रम्, समुद्रच्छति M.

1 II समुपागम्, समुपागच्छति

समुपाया, समुपायाति

to g. up to in a hostile manner

अभिशा

RV 1.174.5

1. उच्चारयति I उपारे या — रुध्वीय 100

रुध्वीयते

~~उच्चारयति~~ x Bhpr.

II उच्चर, उच्चरति, उच्चरते (Pā. 1.3.53) RV, AV, VS, १,

Ragh, १०० — उद्धा, उद्धीहीते RV, AV ३.१.१, १०, १००, १००, १०० —

उद्धत, उद्धतते.

100. समुदति समुदति, समुदति

100. वत वत 100. उपानक्षयाम 100. उपानक्षयाम

mind — मनसा गम्

RV 3.38.6, VS, Na1, R.

100. विसृज विसृजति (Pā. 1.3.53 A) RV, १००.

1 II अन्वसूत

Ved, RV, A^v, etc.अन्वसूत अन्वसूत

अन्वसूत

अन्वसूतअन्वसूत

अन्वसूत

अन्वसूत 1 II अन्वसूत, अन्वसूतअन्वसूत अन्वसूत अन्वसूत (अन्वसूत, अन्वसूत, अन्वसूत)नश्यति, (अन्वसूत, अन्वसूत) नश्यते अन्वसूतनश्यति, नश्यते अन्वसूत — अन्वसूत, अन्वसूत अन्वसूत — याअन्वसूत यायते अन्वसूत — स्मृ अन्वसूत सिध्यतेअन्वसूत दूरे भू, दूरे गम

अन्वसूत, अन्वसूत.

अन्वसूत 1 I याअन्वसूत यापयाते

अन्वसूत, अन्वसूत

18742

विचार caus विचारयति to cause to g.

after अन्ववाजि SBr to cause to g. astray वञ्च caus

वञ्चयति, वञ्चयते (instr. or abl, in this sense more properly

A, caus विचारयति R.

विचार caus विचारयति R.

विगम caus विगमयति to cause to g. astray I I

1 II च्यु cl 1 च्यवते (ep. also च्यवति) Mahānā

Up प्रवह caus प्रवाहयति ĀsvŚr संगम caus

संगमयति MBh (Nīlak).

प्रतिनिवृत् caus प्रतिनिवृतयति

1 II पतिसीकम् caus पतिसीकामयति —

पतिसृ caus पतिसारयति — पशपस्युप caus

पशपस्ययति .

to cause to g. down अववाम caus अववाम —

अवपद caus AV; Suśr to cause to g. downwards नितन .

नितनोति, नितनूते caus to cause to g. down उचर

caus उच्चारयति to cause to g. in a particular सम्प्रवृत् caus

सम्प्रवर्तयति MBh, BhP, Rājat to cause to g. in a particular

direction अन्ववाज SBr to cause to g. near उपसृज .

उपसृजति, उपसृजते RV, BhP.

निष्कम् I I निष्कम् caus निष्कामयति

निर्ग caus निर्गपयति

निःसृ caus निःसारयति MBh, R, etc.

I II उदावृत् caus उदावर्तयति

उद् caus उद्गपयति TBr 1.4.4.7.

to cause to g. over अधिगा caus अधिगापयति

परिग caus परिगपयति

परिगम् caus परिगमयति

to any condition गम् caus गमयति TS, SBr,

संगम caus संगमयति

उपसंक्रम caus

उपसंक्रमयति, A ~~SB~~ संक्रम

उपावृत्त caus उपावृत्तयति caus

to cause to g. towards 1 I या caus आपयति

(1874) caus caus

II अभ्युत्क्रम caus अभ्युत्क्रमयति (1874)

अभ्युत्क्रमयति (1874) caus प्रत्य caus प्रत्ययति

उक्म उक्मयति

उक्मयति to cause to g. उक्म

उक्मयति to cause to g. उक्म उक्मयति

to cause (to cause to g.) उक्म

to cause (to cause to g.) उक्म उक्मयति

उक्म उक्मयति

Kālid.

taxxxxxxxix

II सूत्र सूत्रयति, सूत्रयते, etc.

अपसृ अपसारयति

या विशसति

उपगम उपजिगमिषति — गा

जिगीषति Bhp 2.10.25 to intend to g. या

विशसति पर

विचरिषति भू

बुभूषति गम जिगमिषति

(Pāṇ. or जिगांसते Pāṇ. 6.4.16, 913bh) जिगांसते

उत्कम उच्चिक्मिषति

उत्कम उच्चिक्मिषति

about to go off (?) त्रपथ mym — as far

as one can go मावदगमम् ind BHP.

to go about I परिगम्, परिगच्छति RV, etc

परि मा, परिमाति RV, etc — परिव्रज, परिव्रजति

ईड, एड ईड S, etc — परी, पर्येति संसृ,

संसरति MBh, Kāv, etc.

II सम्पत्, सम्पत्ति R, Var BṛS — संचर,

संचरति (rarely संचरेत) AV, etc.

III कुल 6 कुणति श्वातup 28.48 —

गुण ६। धोणते भृत्य 12.4.

to go abroad । I प्रवस, प्रवसति (rarely)

A) RV, etc — प्रवासं गम्, प्रवासं या, प्रवसं.

प्रवासम् आपद.

I II व्रज ६ । व्रजति MBh, Kāv, etc

विप्रवस, विप्रवसति छद् S & S, Mn, MBh.

to go across । I अतिक्रम.

I II क्रम ६ । क्रामति (Pāṇ 7.3.76 ep. also

क्रमति) क्रमत (Pāṇ 1.3.43 ep. also क्रामते,

according to Pāṇ 5.1.70 also el 4 अनमति

अनमति Vop- mBh, R. etc. अम, अमति

RV 5.54.4 — अम, समति RV, etc.

to go after I अनुमा — अनुम el 1

अनुमति — अनुमत् A अनुरा — अन्वि

अनुक्रम.

I-II अनुमा — अनुमत — अनुसंभ्रज Ā sv Śr,

etc — अन्वत्, अन्वति Ap Śr — अन्व

(according to NBI) shortened for अनुमत AV,

14. 1. 56 — अभी, अभ्येति RV — गा

६ 3 जिगाति ६ 2 गाति, गाते RV 4.3.13, 10.18.

4 — सच ६ 1 सिधक्ति RV — समनुगम, समनुगच्छति

R — समनुया, समनुयाति MBh, Var B&S —

समनुगम, समनुगच्छति MBh.

'to go after gifts' सनि (acc with ई)

mf to g. after together समनुगा MBh to g.

after (with hostile intention) कल् ६ 10

कालमति (rarely कालमेते) R 3.41.26.

to go against । I प्रतिया, प्रतिभाति (acc)

Mariv.

। II उपपद, उपपद्यते (rarely उपपद्यति) AV 4.

18. 2 — धु ल 2 द्यौति (Dhātup 24. 31) Bhatti)

— प्रतिसृ, प्रतिसरात Mariv — प्रती, प्रत्येति RV, etc

— प्रतीपमभ्युपगम R — प्रत्यभिया, प्रत्यभियाति

(acc) BHP — प्रकुप्राज, प्रकुप्राजाति MBh

या ल 2 (Dhātup 24. 41) याति RV, etc

व्रज ल 1 व्रजाति Mn, Yājñ, Rām — संवृत्,

संवर्तते MBh — सम्प्रवृत्, सम्प्रवर्तते MW — सू

cl 1.3 सरति (ep also सरते and according to

Pāṇ 7.3.18 also द्वावर्तते) सिंसर्तते (the latter base

only in Veda) MBh.

to go against each other व्यतिगम्, व्यतिगच्छति

Pāṇ 1.3.15, Sch to g. against with hostile

intentions गम् Ved. cl 1 गमति cl 2 गन्ति cl 3

जगन्ति Ved & class cl 1 (also Ā MBh, etc)

गच्छति L to go again towards प्रत्युपमा,

प्रच्युपयाति MBh to g. alone, वण्ड el । वण्डते

Dhatup 8.9.

to go along । I अनुवाज् A v S. 2.

I II अन्वतेने (with acc) RV 1. 24. 8, 7. 44.

5 — अभी, अभ्येति (acc) RV, etc — चर el ।

चरति rarely चरेत् Mn, MBh, etc — चरे, चरेति

RV, etc — प्राम, प्रामते MaitrS — संक्रम

संक्रामति, संक्रमते MBh, R.

to go along side अन्वि 'to go another way'

वज्र with अन्येन, वज्र with अन्यत्र, ~~with~~ वज्र
with अन्यतः.

to go apart । I व्यपे, व्यपेति MBh.

। II विधट्, विधटते RV — विप्रगम्,

विप्रगच्छति MBh — विप्रस्था, विप्रतिष्ठते (m. c. also

विप्रतिष्ठति) G.S., MBh — व्यवगम्, व्यवगच्छते

RV — व्यु, व्युजोति, व्युज्वति RV — व्युछ,

व्युच्छति only impf व्याछति) SBh.

to go astray । I विचल, विचलति MBh,

Hariv, Mricch — विचर, विचरति Mn 9. 20.

I II चल ल । चलति MBh, etc — मिथुश्चर,

मिथुश्चरति AV — मी ल 9 (Dhātup 31. 4) मीनाति,

मीनाति RV — लुभ ल 6 लुभति (only Dhātup 28.

22) ल 4 (Dhātup 26. 124) लुभ्यति Ait Br —

वञ्च ल । (Dhātup 7. 7) वञ्चति MW.

I III वञ्च (वञ्च) ल । वञ्चति Dhātup 12. 49.

to go astray sexually (said of a wife)

प्रलुभ, प्रलुभ्यते Śāṅkhya, Mn.

Mariv, Mricch — विचर, विचरति Mn 9. 20.

I II चल ल । चलति MBh, etc — मिथुश्चर,

मिथुश्चरति AV — मी ल 9 (Dhātup 31. 4) मीनाति,

मीनाति RV — लुभ ल 6 लुभति (only Dhātup 28.

22) ल 4 (Dhātup 26. 124) लुभ्यति Ait Br —

वञ्च ल । (Dhātup 7. 7) वञ्चति MW.

I III वञ्च (वञ्च) ल । वञ्चति Dhātup 12. 49.

to go astray sexually (said of a wife)

प्रलुभ, प्रलुभ्यते Śāṅkhya, Mn.

to go asunder । I विगम, विगच्छति AV, MBh.

। II प्रगा, पगाति MBh, Kāv, etc — विप्रगम,

विप्रगच्छति MBh — विप्रस्था, विप्रतीक्षते (m. c.

also विप्रतीक्षति) G.S, MBh — विविच pass

विविच्यते AV — व्यृच्छ, व्यृच्छति (only impl

व्याच्छति) SBh.

to go away । I अपया — अपगम — अपक्रम

RV 10. 164.1, etc — अपे, अपैति, अपायति —

व्यपगम, व्यपगच्छति MBh, Kāv, etc — परे, परैति

RV, etc — परागम्, परागच्छति AV, ऽभ् — पराया,

परायाति RV, AV.

1 II अपगा VS, etc — अपगै RV 10. 117. 4. ऽभ्

— अपव्रज् A ऽव ऽभ् — अपवृ — अवया RV 8. 47.

12 — अवे, अवेति RV 5. 49. 5, AV 1. 11. 4 — इ

cl 2 पुति & 1 अयति, अयते AV, AV, ऽभ्, R —

इर — cl 2 इति AV 19. 38. 2 — उद्यत्, उद्ययति

BNP 5. 9. 18 — उत्क्रम, उत्क्रामति, उत्क्रमति,

उत्क्रामते, उत्क्रमते — उदवसा, उदवस्यति — उद्गम्,

उद्गच्छति R, BHP, Bhartṛ, etc — उद्गच्छ, उद्गच्छति

RV 5.5.1, Das, Naish, etc — उद्गा; उद्गाति

SBṛ 11, 5.4.1, Ragh — उद्गुज, उद्गुजति,

उद्गुड. SBṛ 4.1.5.7, Lātṛ — उद्गुज, उद्गुजति

— गम् Ved cl 1 गमति cl 2 गन्ति cl 3 जगन्ति

Ved & class cl 1 (also Ā MBh, etc) गच्छति

RV, etc — चल cl 1 चलति MBh, etc — कु

cl 1 चमवते (cp also चमवति) RV 6.62.7, 10,

BHP 9.14.20 — निर्गम्, निर्गच्छति Rājāt, Pañc

— परागा RV, AV — पराचार, पराचरति RV — पुनः

(with इ, गम्, म्) — प्रे ए 2 प्रैति Bṛ, Up, Mn,

MBh, etc — प्राम, प्रामते Maiteś — मा ए 2

(Dhātup 24. 41) याति MBh, Rāṣ, etc — मुछ

ए 1 (Dhātup 7. 35) मुच्छति RV — विगा

Pār. Ṭṣ — विनिर्गम, विनिर्गच्छति MBh, R, etc —

विप्रे, विप्रैति MBh — व्यपया, व्यपयाति MBh,

Mariv — व्यपसृष्ट, व्यपसृष्टति MBh — व्यावृत्त,

व्यावर्तते. (rarely P) Śantis — व्युत्सद,

व्युत्सीदति AitBr — व्रज ल० । व्रजति MBh, Rāw,

etc — संसृप, संसर्पति, संसर्पति Apast — संगम, २

संगच्छति Lātṛy — संनिगमि, संनिगच्छति MBh

— निगम, निगच्छति AV, etc.

to go away altogether अपोदि AV, ŚBr,

AitBr.

to go away from । II अपप्रगा RV 1. 113. 16 —

अभिनिगमि (alē) R — अवस्था, अवातिष्ठाति (alē)

RV 2. 27. 17 — उच्चल, उच्चलति — गा ल० 3

जिगाति ८ २ गाति, गाते (abl) RV 10. 108. 9

त्यज ८ १ त्यजति Mn 6. 77, MBh, etc — वञ्च

caus वञ्चयति, वञ्चयते MBh, Kāv, etc.

to go away in different directions

निप्रवृज्, निप्रवृजति Katy Śr to ^{g.} go away to

(another place) उदवसो, उदवस्यति (with loc)

ĀśvGr 4. 1. 1 to g. away (to any place) गा

८ ३ जिगाति ८ २ गाति, गाते (loc) RV 10. 108.

१ to g. away towards अभिपरे (acc) AV 14. 2.

34 & 35 — अभ्यपक्रम्, अभ्यपक्रामति (acc) ऽभ्र.

to go back । I प्रतिमा, प्रतिमाति MBh, Kav,

etc — प्रतिगम्, प्रतिगच्छति MBh, Kav, etc, प्रतिगा

— पुनः (with इ, गम्, या).

। II प्रतिगा — प्रतिप्रया, प्रतिप्रयाति RV, etc —

प्रतिप्रविश, प्रतिप्रविशति R — प्रत्यपया, प्रत्यपयाति

MBh — प्रत्याव्रज, प्रत्याव्रजति Lāṭy, Āśv Gṛ.

विपत्यम्, विपत्यमते ऽभ्र — समाव्रज, समाव्रजति

MBh.

to go back again विपरे (only impr विपरेतन)

RV 10. 85. 33 --- प्रतिसंक्रम, प्रतिसंक्रमते Bhp to

g. back to परिसमे (acc) Bhp to g. before पुर

cl 6 पुराति Dhātup 28. 56 to g. behind पृष्ठतः

गम् Pañc to g. between अन्तर्गा RV — व्यवे,

व्यवेति ऽBr, Kauś to g. between (so as to

exclude from) अन्तर्गम (abl) ऽBr.

to go beyond । I अतिक्रम — व्यभिचर ,

व्यभिचरति, व्यभिचरेत Kir, Pāṇ, Sch — व्यती,

गच्छेति (acc) MBh, Kāv, etc — गच्छी, गच्छेति

(acc) MBh, Kāv, etc — गच्छेत् el | (Dhātup 4.

34, 5.55) गच्छेत् Pañcad.

I II अतिदध् RV — अतिपद्य (acc) — प्रोत्तुद्य

caus प्रोत्तुद्यति Dharmaś, Divyāv — समती,

समत्मेति MBh, Kāv, etc.

to go by I I वह् (with instr of the vehicle) el | वहति, वहेत RV, etc.

I II आभूष्, आभूषति — व्यतिक्रम्, व्यतिक्रामति;

समतिक्रमते MBh, R, Pañcat.

to go by a carriage रथम् Nom रथगति RV

to go by a chariot रथम् Nom रथगति RV to g.

by any vehicle वा caus वाहति m.c. also

वाहयते MBh, Kāv, etc to go by entirely

समतिक्रम, समतिक्रामति, समतिक्रमते MBh — समति,

समत्येति MBh, Kāv, etc to g. in different

directions विन्तु, विनवते RV 10.22.9 to g.

completely beyond समतिमा, समतिमाति R to g.

completely समाधिगम्, समाधिगच्छति Ragh,

Kir to g. completely through व्याति या, व्याति याति

R to g. constantly अत ए। अतति RV to g.

crossedly वञ्चत ए। (Bhatup 7.7) वञ्चति AV,

VS, ŚB, Śāṅkh Ś to go deep into अवगाह

(loc or acc).

to go down I अद्य या BHP — अवया AV I.

94. 12 & 168. 4.

I अद्यवे, अद्यवेति AitB, ŚB, Katy Ś

अवगम, अवगच्छति (acc or loc) RV, AV — अवे,

अवेति RV — अस्तम् इ, अस्तं गम्, अस्तम् मा RV,

AV, etc — उपावे, उपावेति AV 9.6.53, TB 2

— प्रत्यस्तम् ind (with गम्) Sarvaad — प्रमुच्य,

प्रमुच्यति SB १ — मज्जु ६ (Mhātup 28.122)

मज्जति (ep. also मज्जते) RV, etc — मुच्य ६।

मुच्यति SB १ — कम्ब ६। (Mhātup 10.15) कम्बते

(m.c. also कम्बति) MBh, Kāv, etc — विवृत्,

विवर्तते (rarely P) MBh.

to go down (as a ship) निषद, निषीदति Ved.

निषदति Mariv - समुद्र, समुद्रावतं Gop Bz to g.

down into अवस्था, अवातिषति (acc) RV, ŚBz

to g. down to अवे, अवाति (acc) RV 'to go

down to hell' पत० cl. (Mātup 20.15) पतति

(ep. also पतते) (with or without अधस or

नरेक) 'to go either way' अन्यतरां गतिं गम०

ĀśvŚz 'to go else where' त्रैज with अन्येन;

अन्यत्र, अन्यतः to g. farther त्रै cl 2 प्रैति RV, VS,

śBh, Up, MBh to g. for refuge to संश्रि,

संश्रयति, संश्रयति Mn, MBh, etc.

to g. forth I प्रया, प्रयाति RV, etc - प्रयज्,

प्रयजति śBh, Up, ऋ.śS, MBh, etc.

I II अभिप्रवृत्त Ā ĀśvGh - उच्चर, उच्चरति,

उच्चरते (Pāṇ. 1.3.53) RV, AV, VS, śBh, Ragh,

etc. - निनिशति W - प्रप्रे P 3 pl

प्रप्रेयन्ति RV 3.9.3 - प्रवी, प्रवेति RV - प्रसृज्

pass प्रसृज्येत Goleh, Lātū - विनिशति, विनिशति

MBh, Kav, etc - विनिः सृ, विनिः सरति,

विनिः सरते MBh, R, etc.

to go forth against प्रत्युपक्रम, प्रत्युपक्रमते

(acc) Gop Bṛ to g. forth in all directions

विनिश्चार, विनिश्चारति S Bṛ, MBh to g. forth in

various directions. विसृ A MBh to g. forth

(said of Ushas) प्र intens प्रयते RV to g.

forth together सम्प्र, सम्प्रति RV, AV to g. forth

to meet प्रत्युद्व्रज, प्रत्युद्व्रजानि Ragh to g.

forward अनुग्रह RV 10. 2. 3.

to go forwards | I प्रे el 2 प्रैति RV, VS, ŚBr,

Up, MBh.

| II प्रविचर, प्रविचरति MBh, Mit — उदाव्रज,

उदाव्रजति Kaus — निष्क्रम, निष्क्रामति, निष्क्रामेत (abl

rarely gen) RV, etc.

to g. from into निमा, निमाति (abl) (acc)

MBh, Kāv, etc to g. from one festival to

another उत्सवात् उत्सवम् मा to go from place.

to place (not only on the main road) प्रतिस्मृ,

प्रतिसरति TS to g. from to निधा, निधाति (abl)

(acc) MBh, Kāv, etc.

to go home । I प्रतिगम्, प्रतिगच्छति MBh,

Kāv, etc — प्रतिस्मृ, प्रतिसरति Bhp.

। II विश, विशति AV, ŚaṅkhBh.

to go in । I आविश, आविशति, आविशते

संचर, संचरति (rarely संचरते) (instr) AV,

etc — संचर, संचरति (rarely संचरते) AV, etc.

I II अपिपद्युः SBr - अपी (Ved.) अप्यति -

वह् cl। वहति, वहते (with instr of the vehicle)

RV, etc.

to go in a contrary direction - प्रत्युदाग्रज्,

प्रत्युदावजति Kaus'.

to go in different directions I II व्युत्क्रम,

व्युत्क्रामति AitBr, SBr - वी, ~~वे~~ वेति RV,

etc.

to go in different or opposite directions I

विप्रतिपद, विप्रतिपद्यते S'Br.

to go in order to प्रज्ज् cl । प्रजति Pan 2.3.

15, 3.3.10, etc.

to go into । I विश्, विशति (acc loc or-

अंतर् with gen) RV, etc — प्रविश् २ प्रविशति,

प्रविशते RV, etc.

। II अपिगम् (Ved.) RV, etc — आपद्, आपद्यते

S'Br, Lātṣ, R, etc — तिश् cl । शभते Kāv,

Rathās — संग्राह, संग्राहते (only acc संग्राहिष्)

(acc) Bhatti - संकी, संकीयते MBh -

समभ्यवगा, समभ्यवजिगाति (acc) Gop Bk.

to g. into any condition समाविश,

समाविशति (acc) MBh to ~~g.~~^{g.} into any state

समाविश, समाविशति (acc) MBh to g. into the

next world लोकान्तरं गम्, लोकान्तरं या.

to go near । I उपमा, उपमाति RV, AV,

Asvgr, MBh, Bhp, Kathās, etc - उप व गम्

उपे, उपेति RV, AV, TS, ŚBk, MBh, Śak, etc -

उपक्रम, उपक्रामति (rarely उपक्रमति) उपक्रमते RV 8.

1.4, 21.2, 81.7, MBh, R, Megh.

I II. अपी (Ved.) अप्येति — अभ्युप, अभ्युपेति

RV 6. 28. 4, ऽB२, etc — अभ्ये, अभ्यमति [RV

8. 55. 1] अभ्येति [VS] RV, etc — अवगम,

अवगच्छति MBh 5. 740 — उपनिश्चि, उपनिश्चयति

ऽB२ 14. 4. 2. 23 — उपपरे, उपपरेति ऽB२, —

उपविश, उपविशति RV 8. 96. 6 — उपसंगम,

उपसंगच्छते MBh, Bhp, Bhag — उपसंग्रहा P. VS

15. 53 — पु (आ + इ) पुति RV, AV, ŚBh, etc —

समभिमा, समभिमाति MBh, Mariv, MarRP.

to go near to । I उपगम्, उपगच्छति RV,

ŚBh, MBh, etc.

। II अभिक्रम् RV, etc — अभिगम्, अभिगच्छति

— अभिगा, अभिजिगाति RV, etc — अभिप्रे,

अभिप्रेति — अभिविचर $\bar{A}$ (acc) RV 3. 4. 5

अभ्युपगम् (acc) MBh, etc — आक्रम P $\bar{A}$ RV,

AV, etc — उपगा, उपगाति — उपप्रे, उपप्रेति

उपार P RV 8. 5. 13 — समग्रिकम् MBh

समभ्ये, समभ्येति (acc) MBh, Pañcat —

समुपगम्, समुपगच्छति (acc) MBh, R —

समुपागम्, समुपागच्छति MBh, Kav, etc —

सम्प्रतिपद्ये, सम्प्रतिपद्येत Gaut, Sus'r.

go between 1 I दूति, दूती

RV, MBh, Kav, etc.

1 II रवट्टकः L.

a female g.-between

रुण्डिका

(only L)

a g.-

संचारिका

I

—

सुरनताली

I.

goer n 1 II

गी

n

Say on RV 1.121.9 and 4.22.8

यः

only L

रथः

RV, etc (ifc f आ).

a bull allowed to go at liberty इहचरः L.

anything that goes गन्तु mfñ RV, etc any one who g.

before a chariot रथप्रष्ठः Ragh enabling to g. over

गन्तु mf (इका) (Pāṇ 7.3.45, Vārtt 6) R 2) n Mh 12

प्रयातु —

one who goes 1 I गन्तु mfñ RV, etc प्रयातु

Kathās.

1 II एतु mfñ ifc — प्रवक् mfñ W — यातु —

एतु —

one who g. away after concluding(a sacrifice) उदवसानु

m Vyāyam one who g. away after having taken आदायचर

पुर एत

AV, V, Br पुरोजवः प्रैतश्च

m Vedāntas one who g. near उपसद m W one who g. thr-

पारागणिक 5.1.

अभ्युत्तरादिर्न

पुरोगन्तु m Pāṇ, Sch 'that which g. up' उपारुह

f RV 9.68.2 what g. पदन m

प्रीति पदन

after one man only एकचारिणी

उपनिगमिषु

गमिषु जिगमिषु

अभिसिगारिषु

गमिषु

चि-वरिषु

निरिगारु

उपनिगमिषु

निरिगारु

ग आ गम

गन्तु यातु

चर गच्छादि सर ई

1 II अयन VS 22.7, Nir अर ife आट

आटक इका (1) आयक

इत्वन अरी इत्वर ई

4 इत् (say) अण RV 6.12.5 एव

क्रमक क्रमत गङ्गाम

गतवत् गमिष्णु गा

गामिक गामुक आ

भिक्षाचर इ , भिक्षाचार

भिक्षाटन

इमशानगोचर

Mn 10.39

g. according to desire

इष्टयामन्

त्याभ्य

अनुग (आ) अनुयायिन्

अन्वच अङ् ऊची अक्

अलङ्गामिन् = (अनुगवीन) आट

रापिन्

परिमार्गिन्

आवसायिन्

AitBr 7.

राक्सविप्रयात्

MBh, Rajat

g. after ^{women} ~~men~~

स्त्रीभाग

AV

f. against

प्रतीपग

आ

प्रतिसंयात्

MBh

(said of a prince) g. all round

अभिया

प्रसारिन्

प्रतिपथगति

प्रतिपथिक

सम्यक्

संयावन् (अरी)

सम्यक्

गतागत

अद्वाद्युतादि

गामिन्

(local adv. (MEh 1) or acc. (Pāṇ 2.3.70, Kās) or

प्रति विद्यन् विद्यन्

विद्यन् उन्मार्गिन् उन्मार्गि

g. away 1 I अपग f (आ) AV 1.34.5

अपक्रमिन् अपक्रामुक TS, PBr.

1 II अपायिन् पराञ्च

g. a Yajana यैजनिक् Pāṇ 5.1.74.

पूरःसर ई अग्रयानि

— पुरोगामिन — पुरोगम f (आ) MEh, Kāv, etc

अग्रेग — अग्रेगा — पूर्वग —

— ist — पूर्वसर f (ई) Pan 3.2.19, Bhatt — पूर्वज्ञत

Dhūrta, पूर्वज्ञम L.

॥ सग्रयावन — पुरस्तात्त Shadounu

— पुरोवृत्त — आ — प्रग

पृष्ठानुग, पृष्ठानुगामिन

गेष रथिक f (ई)

रथिक f (ई)

दिवाचर, दिवाचरान् — दिवातन्

going by nine

नवम्व

आ

//

तिर्यञ्च

तिर्यङ्च

अभ्यवायिन्

अस्तगामिन्

यि

उदकाभ्यवायिन्

Baudh.

अधोगति, अधोगामिन्

निभृगा

न्यञ्च m नीची n

न्यञ्च

सुखग

सुखंचर ई

पूर्वसार

दूरगमिन्

— दूरयायिन्

— दूरेचर

Kān

1 II अत्यन्तीन Pāṇ 5.2.11.

दूरगम

यातृ

निर्यत

वर्हिर्गमिन्

निःसृत (wit abl. or comp) Up, MBh, etc.

1 II प्रायण VS — विनिर्गत W.

g. forth against प्रत्युदयात्

MBh g. from south south

याम्यान्तर

सुग आ

संचरिन्

दुष्क्रम W g. imperceptibly अव्यक्तगति g. in

गामिन् गामिन् यावत्

(ifc) MBh, Hariv, etc सर्वलोगामिन्

गामिन् गामिन्

Vārtt 1-) Mn 3.10, MBh, etc g. in a radiant chariot (as the

गामिन् गामिन्

गगनेचर गगनेचर

गगनेचर गगनेचर

मध्यचारिन् मध्यचारिन् इजी

दिविभन्त, ध्विभन्त दिविभन्त, ध्विभन्त

भुजगशिशुसूत (ज) g. like the

वायुगति

उपयन्

अभिमुख इ आ) (ifc)

उपायिन्

उपस्थायक

सम्प्रतिपन्त

MBh. V. 1. 1. 1.

उपस्थायक गामिन् ifc (lit. fig.)

वृषगः

वृषभगति m L g. on a wrong road (lit. and fig.)

उन्मार्गगत, उन्मार्गगामिन्, उन्मार्गयात्, उन्मार्गवर्तिन्, उन्मार्गवृत्ति

विमार्गग विमार्गगामिन्

g. one's own way स्नयावन् RV.

g. on foot 1 I पादचारिन् BhP , Jātakam ४५

पादचार

1 II पादचारिन्

नियमिन्

नहिगमिन्

श्च
वह्निश्चर

1 II उल्लख W.

प्रातरित्वन्

प्रातरित्वन्

क्षपावृत्ति VarBrS.

श्रीप्रग

(आ)

श्रीप्रगति, श्रीप्रगन्तु श्रीप्रगमन

श्रीप्रगमिन् (R, Pañcar) श्रीप्रचार Vikr -- श्रीप्रग

श्रीप्रगति

R 3.31.3 -- श्रीप्रग DaivBr.

श्रीप्रगति

जिगलु

श्रीप्रगति

रघुयामन

रावया

PV 1.156.1.

परिग

आवर्तमान

1 II प्रतिसारिन् MBh.

g. to 1 I

परिवर्तमान

Kāth, Kāv

g. secretly

गुप्तचरः — गुप्तगतिः^m — समक

चक्रमण

अजिहवा

शाचिगु

उद्देश

आकाशचरिन्

(आ)

R, आकाशचरिन्

Kathās.

g. to 1 I

यान्

(ifc) MBh, Hariv, etc

प्रस्थ

— प्रवृत्त

Kāv, Kathās, Rājat

प्रवृत्त

—

MBh, Kāv, etc

भाज् — श्रित

— समाश्रित MBh, Kāv, etc.

सङ्गिन् — सेविन्

(only ifc) MBh,R,etc.

अन्यग, अन्यगमिन् — गन्तव्य-

— गन्तव्य

course गन्तु (loc.) BhP 11.18.43.

g. to heaven I I स्वर्ग्यातु MBh.

I I स्वर्ग्याण, सुवर्ग्याण — इ —

स्वर्ग्याण

— सहयिन् — सहयिन्

Sak, Kathās — सहयिन् R, Pañcat.

1.11 सन्नाय - 2.1 अर्थात् - संचर - 3.1

संचरण - 2.1 ई - 3.1 - संचरिन् - 4.1, 5.1, 6.1, 7.1, 8.1, 9.1, 10.1

समक्ष - 1.1 - समानगति - Bādar, Sch. - 2.1 xāxāxāxā

स्वर्ग, सुवर्ग - 1.1, 2.1, 3.1, 4.1, 5.1, 6.1, 7.1, 8.1, 9.1, 10.1

पूर्वगत्यन् - 1.1 - अनन्यगामिन् - 2.1, 3.1, 4.1, 5.1, 6.1, 7.1, 8.1, 9.1, 10.1

सर्वगत - 1.1 - अदभ्युच्च - 2.1, 3.1, 4.1, 5.1, 6.1, 7.1, 8.1, 9.1, 10.1

अदभ्युच्च - 3.1

अदभ्युच्च - 1.1 - अदभ्युच्च - 2.1 - अद - 3.1 - ई - 4.1 - अक - 5.1

अन्तगति - 1.1 - अन्तगामिन् - 2.1, 3.1, 4.1, 5.1, 6.1, 7.1, 8.1, 9.1, 10.1

अन्तचर - 1.1 - देवयावन् - 2.1 - 3.1 - 4.1 - 5.1 - 6.1 - 7.1 - 8.1 - 9.1 - 10.1

देवया - 1.1 - प्रयतिन् - 2.1, 3.1, 4.1, 5.1, 6.1, 7.1, 8.1, 9.1, 10.1

दिवित्, द्वित्

दिवित्मत्, द्वित्मत् मर्मग

आ

अभियायिन् — गामिन्

1.24, Vārtt 1) Mn 3.10, M'h, etc.

अज्य — अभिवर्तिन्

इत् — उपग — प्रतीचीन

RV.

उद्ग — समृदित्वर

उल्क, उन्किळ अभिय

समुद्र

उर्ध्वग

उदच, उदच्यं

उत्पत्ति उद्वग प्रजीति

g. well सुग f (आ) x w — सुगत VarBrS.

g. where one likes स्वेर f (आ) L.

g. with l I सहचर Ka id, Prab, etc.

सङ्गिन समीचीन f (आ)

— सहगत सहगामिन — सहचरन — सहचरित

स्वैरिन्

उन्मार्ग

उन्मार्ग

DHS

चतुर्गति

शामश्रुत

अनपक्रमः

अनुच्यते

अव्यभिचारिन्

अनपारिन्

अयत्त

अनूपगत

अनुपयात्त

शामशील

शामश्रुत

अनुप्रवर्तिन

संचरेष्य

संचरण इति गम् जिगमिषानि

जिगांसित

गमिन्

प्राग्गमिन् गम्यमान

गम्यमान

सापक

सापन

सं. २५
२०१

causing to g. over लीरक

mf (इका (Pāṇ 7.3.45,

6) R 2) n MBh 12, JāhāUp, ŚivaP, etc.

going n. IT गीतः Ragh, Megh, etc. (etc.)

(II) — गीतः & RV 5. 44. 2, Vā, etc. — गीतः

MBh 4. 277, R. Śāk 7. 7, Vikar, etc. — गीतः

Pāṇcat 2. $\frac{62}{63}$ — गीतः RV 6. 70. 3, Yājñ 1. 188,

Māricā, Pāṇcat — गीतः Māricā, Pāṇcat, Māritam,

Hit.

III गीतः (only 180) — 3d 180 — गीतः

VS 12. 62, RV, etc. — गीतः & L — गीतः & L —

गीतः & L — गीतः & L — गीतः Pāṇcat 5. 2. 19 —

गतिकम् W — गते (metrically for गति) R7.

अ. 41 — गतु m RV, AV 10.2.12 — गृ inf see

अभिगु, वनर्ग — घट्ना Pāṇ 3.3.107, VarH1,

घटना (9) — चरथम् RV (1.66.9 चराथ) 3.3.15,

7.33.8, 10.92.13 — चरितम् AV 3.15.4, 9.1.10, Gobh

3, Aśv — चरितम् (Pāṇ 3.2.184), VS 13.19 —

चारुः ChUp 7.1.5, R, etc — चर्ति ± Pāṇ 7.4.89

— चर्तु m RV 6.12.2 — चेतनम् L — चेतः

Hariv — चृ + L — गति ±, गति — गति ± L

— पेलः W — गा — गात्रा MBh, Rāṣ, etc — यामन

RV — यामन m, (cfe) — रणः L — शक्तिः ५

BhP — शी L — शक्ति ५ RV — वरकः W — गा

(only L) — वानम W — विक्रमः MBh, Rāṣ, etc

— वेष्ट m ५m W — वेष्टनम W — वेष्टितम

W — त्रजितम W — तानः MW — संज्ञानम

MBh, R, Harṣ — शरः L — शरकम L —

शरिमान m W — शरिहारः Vāṣ — शरि m L

— शरिः RV 1.80.5 — शरिः MW — शरिनाम

(Lfc. & 311) (only L) - - 3111 (Lfc. & 311) - -

स्कन्दनम् W.

act of 111 अप्रमाणं & पाम 8.4.29, Kāś.

असरणम् Kātyśr.

the act of 9. भेषजम् W - नी m L the

act of y. after एवः RV 10.48.9 the act of

y. against समभिरणम् MW the act of y.

beyond असातः पाम 2.1.141.

the act of 9. forth 11 महिरणम् W.

I II विनिर्गणम् R — विनिर्हरणम् MW

— विहरणम् the act of g. forth against etc

प्रत्युद्धानम् L the act of g. near उपक्रमः

MBh, R — समप्रगमनम् MW.

the act of g. cut I I लीङ्गम् W.

I II उद्धानम् AV 8.1.6 — निक्षेपणम् 1 an 7.

2.40, sch — विनिर्हरणम् MW — विहरणम्

the act of g. cut towards उपनिष्क्रमणम्

Parlyz. the act of g. over towards उपसंक्रमणम्

lalit yama लयलिते Pān 5, 1. 47 the act of

g. to (esp. for protection) शिरपाम Bhp the

act of g. to heaven रनशानम Out the act

of g. to the end अन्तगमनाम the act of

g. towards उपगमनाम MBh, R — समीक्षारणाम

NW the act of g. up उद्गमनाम Megh, Katha.

VarBis the act of g. upwards उद्गमनाम

Naish — उद्गमनाम & sub the act of g. with

उद्गमनाम NW also g. over उद्गमनाम bad ~~more~~

manner of f. दृष्टान्तेन MBh 2. 14669 caused

by g. and coming गतागतिक ms (इ) n f. अश्वत्थीदे

desire of f. आसोहृषा (इ Desid of Vi अं हृ)

(आनिहृषा च) Bhatt — येनात्ता Hfaris desire

of g. forth from home अभिनिवृत्तिमिषा Bear

fit for going upon संपरवा ms (इ) n RV, stb.

g. about 11 परिभ्रमणम् Prasung — परिभ्रमः

BhP — परिभ्रमणम् Rāb on Pān 8.4.29.

111 नै.मं० Lalit 24, Dnyāu 26 — 13⁰ नै.मं० ms

Pān 3.2.150 — ^मगमणम् Ap, Suisse, Pāncat,

Cān, Bhp, MārKP — ^मगमा Kauś 31 — वरणम्

RV 3.5.5, 7.113.7, 10.136.6 & 129.6, ŚBr 2.10, Vāh

— वरा MBh, R, Bhp 7.16.1 — परिवरणम् ŚBr

— परिवरणम् AśvŚ, R, Mricch. Bhp — परिमार्गः

L — परिवरणम् Mān Gṛ, Gobh — संसरणम् MBh

— संसर ^{mfn} g. about for exercise विहरणम् Kau,

Pur, Suisse g. above उत्क्रामः — समधिगमनम् W.

g. abroad । I. विप्रवाराः Māh, R. etc.

I. II. प्राज्ञानम्, प्रज्ञानम् MBh — प्रज्ञानम् MBh

g. after I. II. गङ्गानाम् — अनुसरणम्,

अनुसारः — अनुसृति ‡.

I. II. अनुसरणम् Kaus — इति ‡ RV. —

साधनम् (इति ‡ आ) (only L) g. after a

mistress अनुधावनम् g. after an unmarried

woman अनुदोगमनम् g. after in death अनुगमः

अनुगमनम् g. after in life अनुगमः, अनुगम-

नम् g. after that अनुसरणम् Sah 1. 2. 3. 58

g. after women इति यजुर्वेद ^{msn} (Var. B.S.).

g. against II ज्ञानम् (acc with प्रति) Mn,

MBh, etc.

III प्रातरुत्थापनम् R — सात m. RV, AV,

Kāth. — सम्प्रतिपत्ति S.W. g. along with

संज्ञानम् (comp) Kathās.

g. and coming I गमनामनाम् Pāndh —

सातागमनाम् Bhp — गतागम (अक्षयुतादि)

Phag 7.21, Kathās 2, (Pl) 98, 118.119 — गतागति

± R — गमागमः Kathās 67.

I II गतापगतम् the g. and following

गतानुयातम् ± शक्यपारिजादि g. apart शरिसरः

(?) ± R 2. as a consequence अनुपातः.

g. away I अपगमः, अपगमनम् — अपक्रमः

इष्ट, etc — अपसरणम् — परित्यक्तम् Bhartṛ.

I II अपाशः — उदिति ± RV 5. 69. 3. 76. 3,

7. 41. 4 — उक्रमः R, Kathās, Bhartṛ — गति ±

Yājñ 2. 170 — गगनम् — पराक्रमः पराक्रमाः

m. pl (life & death) L — पराशरणम् RV, AV, etc

प्रचलितम् R.P. — प्रवृत्ति & Samk —

विशेषः Kāv, Nar, etc — विप्रशरणम् L —

विषयः W — व्यापारयः MW g. away again

पुनरपगमः Kām — अपागमि & (abl) — गमः

(abl) Camrap g. back प्रतिप्रशरणम् R, प्रति-

प्रशरणम् — अपसर्पणम् g. backwards

प्रतिशंखरः शिखर — अपाञ्च, अपाङ्, अपाञ्चो,

अपाक RV & AV g. badly दुशमन् m VP (abl)

दुदम) १. before पुरोगमनम् W — पूर्वगमनम्

RV go between the waters of the clouds' अपरारम् [RV, AV, etc] १, अपरारम् (AV, etc).

१. beyond III अतिपति १ — अत्ययम्

ind RV 8. 101. 14 — समविगमनम् W १. by

अतिपति १. by १ ways (through heaven,

earth and the lower regions) विमार्गगमनम्

R. (9) 1. 45. 10 १. constantly-इम, इम and

(say), RV g. crookedly लक्रगमिना m,

लक्रगमिना f Harur, लक्रगमिना MBh.

g. down II अत्रयानम AV 8.1.6.

III अत्रय वसनाम SBh — उदिति f RV 5.69.

3.76.3, 7.41.4 g. down gradually अत्रयसिपिणी

g. down into water अत्रयः (in comp.)

Katy Sa g. down to अत्रयसिपिणी Mark P g.

down (to hall) यतनाम Mn 6.61 g. down to

the street अत्रयसिपिणी NW g. downwards

आद्योत्तरायणम् is g. easily सुरवायनः L g.

entirely beyond समोत्तरायणम् g. entirely over

समोत्तरायणम् the g. far दूरगमनम् R. far

'news' वार्त्तीयनः L.

g. forth I निष्क्रमणम् R. forth, R,

निष्क्रमणम् — निःसरणम् MBh, ~~Kā~~ निष्क्रमणम् —

निःसारः MBh — निःसरणम्.

III अग्नि निष्क्रमणम् — निःसरणम् Kull

निष्पत्तिः S Hariv, R, Var — प्रवहः W

— प्रसरणम् Mricch — प्रायः RV 2.18.8 —

तिसरः L g. forth from home (first rule
 of a layman wishing to become a Buddha

monk) प्रव्रज्या MWB 77 g. forth together

समुदायः MW g. forth towards प्रवृद्धिर्गतिः f

Kād, etc, प्रवृद्धिः Ragh, etc, प्रवृद्धिर्गतिम्

Prab g. forwards प्रवृद्धिर्गतिम् MBh —

तिसरः (1st. f. 4th) Kālid, Kād, Samiti, etc

~~Prab~~ g. from प्रवृद्धिः { g. from a town
 प्रवृद्धिः W the

१. from one ear to another कर्णपरंपरा

Phrasal Kathus १. from one place to

another संक्रान्ति १ Kāv, Mark P १. from

one to another संचारिन ^{msn} Yajñ, Rājat

— संचारिन ^{msn} Mbh १. hither and thither

विनश्यत् Vās १. in निगमनम् W - संनश्यत्

Samb १. in the midst मध्यापातः Rājat

१. into निगमनम् W - - सम्प्रवेशः (loc. comp)

Kāty १, Mbh, R १. into a forest अरण्यगमनम्

18822

Bhatt — अरण्यायनाम् चUp g. in various
directions विसरः L g. in the water ^{mn} अन्तरिक्षे
g. in waters आरुपरे ^{mn} (Ved) Plan 6.3.1, Comm

— अप्सरस [RV, AV, etc] इ, अप्सरा (AV, etc)

g. like a lion सिंहः Naah g. like water

जलानुसारः W:

g. near II उपागति इ Sub 7.75 — ~~अ~~

अन्तरिक्षगति इ.

III अरण्यायनाम् — समुपगमः W g. near to

अभ्युपनिषः L. g. near to (in order to worship)

इपरशानमः SB. Katyās, Āśvś, MBh. etc. g. of

cows' गानामयः MBh 3.8176, 13.5177 & 7128.

गानामयनाम् Āśvś, Katyās, MBh 3.8080 g. off

अभ्युपनिषः L. — अभ्युपनिषः (Pāṇ 2.3.97, Sch, L. the g.

of missile weapons अस्त्रगति RS the g. of

the 'cows' गानामः अयः MBh g. on भवतिनाम्

MBh, Hariv., etc. — भवति + (Pāṇ 2.3.97), RV,

AV. 18.21. 1 B. 2.12 g. on the back (as a

horse etc) 'पुण्डरीकम्' सूत्र.

g. cut II निष्क्रमणम् Watyś, R, Puric—

निष्क्रमः R, Kathas — निःसरणम् MBh, Puric

— निःसारः MBh — निर्माणम् — बहिर्यानि

(R), बहिर्यानिम् (Mricch).

III उच्चरणम् — उच्चारणम् L — उक्ताशम्

Sanskrit R — उक्तम्: VS, Śrī, etc — उक्ताशम्

— उक्ताशम् f — उक्ताशः — उच्चरणम् Comm.

on 4. 1. 1. — उद्देशः R — उद्देशम्. Nyāyam

— उत्तरादि W — निष्पत्ति f. Hariv. R, Var

— पराक्रमः, मराक्रमः m. pl (इ. प्र. २. २०) L

— निनिर्गमः Mn, MBh, etc g. out again

पुनर्गमनाम् 1. २० g. out first गुरानिः सराणां

kāu g. out of वाहिर्निर्गमनाम् (abl.) cat g. out

(of cattle to the pasture ground) निर्गमनाम्

Mbh, kāu, etc the g. out is cows on the pasture

ground गोनिष्क्रमणम् Psarv g. out of the

right course व्युत्क्रमः land, Verāntus

g. outside अतिःप्रशान्तिः Pear g. out softly

प्रशान्तिः Kityā, Yajñ g. over प्रशान्तिः

Repeat, Hifast g. over together समस्तप्रशान्तिः

Hifast g. pleasantly प्रशान्तिः L g. quick

प्रशान्तिः W g. quickly प्रशान्तिः (५.५.५)

(only L).

g. round II परिगताः Palar परिगमनम्

1111.

III आवृत्ति ५ स्वर, Kityā, etc —

सारणम् RV 3.5.5, 9.11.2.9, 10.1.6.6 & 139.6,

Sāh 2.10, Sāh — परिहारः L — पर्यायः

Katy 3 — विभक्तिः = W — विवर्तनम् W

g. round on adversary's chariot सारणवशा

g. round from left to right (as a mark-

of respect) सादक्षिणक्रिया Ragh g. slowly

पङ्कमणम् W.

g. through I सारणम् low, Patient —

सारणम् & L — सारणम् MPh, Hariv.

I II संसारः Maitr 1/2 g. through the

Veda ऋगयजुः T.

g. to I I शानम (loc or comp) Mn, MBh,

etc. --- गमनम् with acc or gen. [R 1.3.22]

or पति or a local advent or ife) इत्यर्थे,

MBh, etc.

I II एक युक्ति f R --- सङ्कित f (loc)

an, Mt, सङ्कतिक (ife) Sarvad --- सेना

Can, Subh g. to a teacher उपायनम् S 14,

Ap 11.1.5 g. to (teacher to learn any science or

art उपरादनम्. (gen. loc) Math 3.17.169 g. to

and fro गतागतम् (g अश्व्युतादि) Bhag 9.21,

Kathās 3 (pl) 98, 118.119 — गतागतः Kathās 77

g. to another (as an inheritance) अन्त्याश्रयणम्

g. to any person शिक्षयः (i.e. & आ) (loc

or comp) Math, Pañcat, etc g. to any place

शिक्षयः (i.e. & आ) (loc or comp) Math, Pañcat,

etc.

g. together I सहपरणम् Gop 12 — सहपारः

AV — संयानम् Kathās.

III संक्रमः VS — संक्रमणम् Āśr'sr,

Hariv, etc — संवरणम् Kāv, Pañcat —

सहायनम् R g. together to any one (esp. for
support or shelter) समाश्रयः (ife. f आ)

MPH, R, Var Pr s, etc g. to heaven' स्वर्गति f,

संगमनम् MPH, R, etc g. to meet अभ्युदगति

f Daś g. to meet death प्रायोपगमनम् R

g. to sea' समुद्रसंयानम् Paudh — प्रवरणम्

MBh. Kū, etc. g. to Vishnu's heaven

अथवागति ± Pañcat g. to the arms (of

another) गतसंशयः MBh g. to the part

of sacrificial enclosure called the Sadas

प्रसपः MBh, अग्निविसर्जन Nīlak.

g. towards I II आरकन्दनम् — उपसरणम्

— प्रतीति ± RV — समातिपत्ति ± MBh

g. to women स्त्रीगमनम् Par ५२, R g. under

अन्तरयनम् Pañ ४. ५. २५.

g. ut I II उच्येते ± Meas — कर्वायनम्

Naish — उदयः — उदयनम् R, Pañcat, Kathā

— उदयमपाम्.

II उदयणम् — उदयमः VS, 'Bz, etc —

उदयनम् L — समुद्रमः Rā, Kathās g. upon

गानम् (instr or com) Nm, MBh, etc.

the g. upwards II उपीरगानम् Naish.

III उत्सरणम् L — उत्सर्पः L — उद्युवः.

g. well III उत्सरणम् W — पदावः W —

उत्सरणम्, उत्सरणम् mfn RV g. with (esp. a

woman's burning herself with her hus-

band's dead body. सहगमनम् W, सहसारः

the great g: forth from home महामि-

निष्कामि MWB 28.308.

manner of g. I I गमनम् MBh 4.297,

R, Sak 7.7, Nkr, etc.

III गमनाम् Ragh, Megh, etc (life. form)

— पद्मगति = pass the net g. across

अनन्तरः pass the net g. after अनन्वागमः

Train Up not g. after any one (in a
sneaking manner) अनन्वयनारः (śpr),

अनन्वयनारः (Maitre), अनन्वयनयनम् (śpr)

power of g. गति $\pm$ rising from a seat

as a mark of respect and g. out to

meet (esp. a guest) प्रत्युद्गति $\pm$ Kād, etc,

प्रत्युद्गमः Kāgh, etc, प्रत्युद्गमनम् grab a way

for g. out अपसारः Mricch, fāncat

letting go विसर्गः g. r. s, MPh, etc letting

(a bow string) क्षेपणम् Nir 2.28, MBh 4.

352 & 1400.

causing to go I यापनम्, यापना L

causing to g. round गमयितुम् intention to

g. विनाशितम् W not allowing to g. अप्रयापितम्

f. पान 8.4.20, sch so as to go into one

house after the other गैहानुपपादम् and

पान 3.4.56, Kās. गैहानुपपादम् to be set in

g. प्रवृत्त, प्रवर्तते (et. also प्रवर्तति) hUp,

MR. h, etc.

the being gone 217H Can.

gone adj 1 I यात RV, etc — गत RV 1.119.4, AV,

etc — इत ifc — व्रजित SBr — चलित

II अचित् — अश्रित — अपगत — अपारुत

— अपेत — उदृत — उदरा — क्रान्त

— चरित — निभूत I — न्यर्ण — पन्त

— परागत AV, SBr — पराञ्च RV, AV, TS, Br, Up — प्रक्रान्त

— प्रतीत I — प्रत्यञ्च I — प्रयात

— फणित — त्वीन — विगत

— वीत — वृत्त — व्यावृत्त

— इयान — समुत्पतित — रूत — रूत

Pan 6.4.20

— भूत . f (आ) RV, etc.

यथागत

यथा

यथा

यथा

यथा

यथा

यथा

यथा

यथागत

यथा

यथा

यथा

यथा

यथा

यथा

यथा

यथा

यथागत

यथा

यथा

यथा

यथा

यथा

यथा

यथा

यथा

यथागत

यथा

यथा

यथा

यथा

यथा

यथा

यथा

यथा

यथागत

यथा

यथा

यथा

यथा

यथा

यथा

यथा

यथा

यथागत

यथा

यथा

यथा

यथा

यथा

यथा

यथा

यथा

यथागत

यथा

यथा

यथा

यथा

यथा

यथा

यथा

यथा

यथागत

यथा

यथा

यथा

यथा

यथा

यथा

यथा

यथा

यथागत

यथा

यथा

यथा

यथा

यथा

यथा

यथा

यथा

g. apart 1 I व्यपेत MBh.

1 II विप्रयान MBh — विधान L.

मुक्ता — प्रवर्जित

3.38 g. asunder विगत MBh.

1 अपयान — अपक्रान्त — विच्यवित्त

4 अपचरित

1 II अपचरित — अपासृत L — गत

RV 1.112.1, 113, 114 — निरृत — प्रत्यवसृत

— प्रयात — प्रविगत — यात

— विगत — विप्रेत — विस्कन्ध

वीत व्यपगत व्यपगत
~~विपकष~~ वीत ~~व्यपगत~~
 व्यापित व्युत्पन्न
~~व्यपगत~~ व्यपित

गतप्रत्यागत (191) 1.1.11, 1.1.11

पूर्वप्रति (191) 1.1.11, 1.1.11

अनुत् (191) 1.1.11, 1.1.11 अनुत्

विप्रापित (191) 1.1.11, 1.1.11

R, Hariv.

g. back 1 I प्रतिप्रयान MBh, R प्रतिगत MBh .

1 II प्रतिप्रयान MBh, Kav, etc.

पूर्वगत — पूर्वप्रारगत

— पूर्वगत

अन्तर्गत, अन्तर्गमिन् — अन्तर्गत

— अतिपन्था वेत्तमार्गीतीत

Sinhâs.

अतीत — अतः

111 विलग्न — व्यक्तिगत — संकल्पित

— सम्प्रणीत — सम्प्रवृत्त

er road अन्येन व्रजित .

g. down 1 I अधोगत

I II अवलोकित 1 — अवलोकित III 10.11 —

निमग्न 10.11.11 — (अभिज्ञान-कौटिल्य, etc.)

1. 10.11.11 10.11.11 समीपकान्त 10.11.11 10.11.11

समीपकान्त 1. 10.11.11 10.11.11 10.11.11 10.11.11

1. 10.11.11 10.11.11 10.11.11 10.11.11

I II उक्तान्त — निरूपण 10.11.11 — निरूपण 10.11.11

निरूपण 10.11.11 — निरूपण 10.11.11

g. for the purpose of प्रस्थित (dat.) MBh, Kāv, etc

1. 10.11.11 10.11.11 10.11.11 10.11.11

10.11.11 10.11.11 10.11.11 10.11.11

1 II उचारिता — उदाहृता — उदाहरण — उदाहरण

— विनिर्गता — विनिर्गता — विनिर्गता

MBh, Kāv, etc — (as fire) शान्तार्चिम् MBh.

g. out towards अभिनिष्क्रान्त

g. over 1 I आधिगत

1-II समधीत MBh.

3 I क्रान्त

3 II उक्रान्त

g. quite near to समधिगत BhP g. round परिगत

XXXX

g. through 1 I निस्तीर्ण

MBh, Kāv, etc

II विद्योत्त सामन्तिकान्त सामनूगत Ig. to 1 I यात Mn, MBh, etc प्रास्थित (acc withwithout प्रति dat or loc) MBh, Kāv, etc क्रान्तअन्याश्रित स्थानान्तरगत गतin comp.) TUp, Mn, etc g. to any state गत (acc orशयनं श्रित, शयने स्थितक्षये गतवर्णगत दायं गत, n

संज्ञा

संज्ञा

संज्ञा

संज्ञा

स्वः प्रयानः

आत्मगतम्

संज्ञा

कान्यकुब्जगत

संज्ञा

राहुगत

संज्ञा

g. to (the roof of) a palace प्रासादगत

Nal.

संज्ञा

संज्ञा

— प्रतिगत MBh — प्रतियान MBh, R.

संज्ञा

— गम्य

— चरित — नीत (मृत्योरन्तिक) — श्रिता

—, 18847.

— 1: ~~श्रिता~~ उपरिगत — उद्भूत (18847, 18848, 18849)

— उद्धारित — उद्धारित (18847, 18848, 18849) — उद्धारित

— समुदित R, Kir.

— 10 समुपगत (18847, 18848, 18849) सह

गत, सहगमिन — राह गति (18847, 18848, 18849) अन्तरित

— श्रिता (18847, 18848, 18849) श्रिता, दिविश्रित, नभःश्रित

ing g. against प्रेण

having g. into in succession

अनुरक्तम् — (18847, 18848, 18849) अनुरक्तम्

गलमान्न long g. चिरगत MBh 3.172, P

1.42.1.

अनेवत --- अनेत ---

अप्रोषिवस् RV 8.60.19.

अनस्तमित अनपेत

अनेत इषिवस् --- प्रित

अम्बाश्रित

अप्राप्तावर्तिनी

प्रतिष्ट

अभ्युक्ता (1.42.1.)

उपनिषद्ग्रन्थ

तीर्ण

---वितीर्ण

Nir 8.1.

one who has g. through 1 I पारग f (आ) x Mn, MBh,

etc | --- वितीर्ण Nir 8.9.

I II अतीत

--- पारीत

--- वितीत

Malay.

one who has g. through the Gita-words सांभवेदान्तग

MRh one who has g. through the Veda and Vedāṅga वेदवेदाङ्ग.पारग

शिष्यवत् ॥ (शिष्युषी-)

उपगतवत् ॥

उपेतपूर्व ॥

वेदपारगः ॥

उद्गतम् ॥ ग्लानव्रीड

वीरव्रीड ॥

प्रतिपातनिद्रा ॥ गतम्

यातम् ॥

क्षीणसार-

समधायनम् ॥

ससृजान्

सृजान्

सृष्ट mfn.

गन्तव्य

गन्तव्य

mfn Nal, R, etc.

1 II प्रक्रमणीय

mfn W, प्रक्रमितव्य

प्रक्रम, प्रक्रम्य

कव्य

रामकृष्ण — सान्दर्भिक — हेतु

दुश्चर

सुपारण — सुप्रेतु

समुपगन्तव्यम्

(य) गमनीय mfn (gen.) Mn 7.174, MBh 3, Śak 1.24

(गमनीय) gamaṇīya to be g. after and not to be g. after

अपौरुषेयम् apauruṣeya to be g. after and not to be g. after

अपौरुषेय apauruṣeya (mfn) n. impers. (abl.) ŚBr to be g. about

परित्राज्य paritrājya to be g. after and not to be g. after अपराज्यम्

परित्राज्य paritrājya — पत्रितव्यम् patritavya to be g. after

क्रमणीय krmaṇīya W.

उपक्रमणीय upakrmaṇīya — गम्य gamy

गन्तव्य gantavya — क्रमणीय krmaṇīya

1 11 अभ्युपगन्तव्य (111.) 111 11. 11. 11. — इत्य-

111 11. 11. 111, 111. 11. — समुपगन्तव्य 111.

111 11. 11. 111, 111. 11. — इत्य 111 11. 11. 111, 111. 11. —

g. 110 उद्गमनीय mfn L.

111 11. 11. 111, 111. 11. — विपरिक्रामम् 111 11. 11. 111, 111. 11. —

अपक्रामम् 111 11. 11. 111, 111. 11. — उपव्रज्य 111 11. 11. 111, 111. 11. —

111 11. 11. 111, 111. 11. — अनुप्रपादम् 111 11. 11. 111, 111. 11. —

अनुप्रपातम् 111 11. 11. 111, 111. 11. — उपावृत्य 111 11. 11. 111, 111. 11. —

111 11. 11. 111, 111. 11. — उपनिष्क्रम्य 111 11. 11. 111, 111. 11. —

wards उपनिष्क्रम्य ind n. 111, 111. 11. 111, 111. 11. — without 111.

अपरिक्रामम् ind KātyŚr without g. over अनधीत्य

ind अपनिष्क्रम्य ind p (acc.) VarBrS

अभिस्त्य (acc.) VarBrS

अभिस्त्य ind p lalit having g. over अधीत्य ind p

havi ind p अधीत्य ind p अधीत्य ind p

ind p TBr, 3.10.11.3, BhP.

caused to go 1 I यापित (acc.) VarBrS

गमिता Mālav 4.2, etc.

1 II संचारित mfn Kālid, Rājat.

caused to g. out निर्यापित to be caused to g.

ग्राह्य मनः प्रग्राह्य

[मनः प्रग्राह्य साहित]

mfn W made to g. forth विस्तारित mfn W.

2 I हेतु mfn RV, etc प्रनष्ट Mn, MBh, etc etc

— स्मृतिशेष (आ) भ्रष्ट , , ,

II अवसित L स्क्रान्ति L निवृत्त , ,

— निवृत्त , , , परिमत्त , , ,

प्रविलुप्त , , , प्रस्कन्त , , , मुक्त —

मूलच्छिन्ना (आ) मत्तान , , , तात्त्विकशेष —

विपन्त , , , निप्रनष्ट , , ,

--- विप्रहीण (विप्रहीण) --- विप्रहीण

--- गतीत --- संस्मरणीय ---

स्वप्न MW --- हान VS.

not g. 1 I अयात

AV 10.8.8 --- अणत .

प्रतीदः प्रतीदयष्टि

प्रतीदः प्रतीदः प्रतीदः

I II चोदः RV 5.61.3 प्रदानम् I प्रवयणम्

रश्मि

परीरवत्

रवत् रवत्

रवत् रवत् रवत्

रवत् रवत् रवत्

रवत् रवत् रवत्

रवत् रवत् रवत्

(संस्कृत-संज्ञा-सूची) ३१५८ १८८५, १९००

with a bamboo handle (used for driving an elephant)

निपुणः L an iron g. (for guiding an elephant) कदर.

निपुणः (३१५८) ३१५८ १८८५, १९००

together with a g. सप्रनोद mf. ŚāṅkhŚr.

goad vb 1 I जुद् cl 6 जुदति RV, etc.

1 II अनुजितुद् --- उपार्ष, उपर्षति (१००१४०१)

13p 4.1.11, 1000 11.11.11 (१००१४०१) उपार्षति (१००१४०१)

14.15.16 — संतुद्, संतुदति MBh.

goad vb 1 I जुब् --- तोदति

goadings words 1 I वाक्प्रतीदः R.

1011 1 I अक्षयम् (correspondingly with लक्ष्य 1011. 1.)

Up, Gaut, MBh, etc — काष्ठा VS, TS, SBr, etc.

111 अग्रभूमि 11 — अग्रम् — दिष्टम् . . . , 112

अहोम

APR 20, 1917, (1) नरुना 10 2.15, 19

10. 2. 15 — समिवासरणम् 10. 2. 15 1917

Nirv2yis

10 2.15 1917

10. 2. 15 1917 — 10. 2. 15, 19

आनिशिरस 10. 2. 15 1917

10. 2. 15 1917 — 10. 2. 15, 19

10. 2. 15 1917 — 10. 2. 15, 19

10. 2. 15 1917 — 10. 2. 15, 19

10. 2. 15 1917 — 10. 2. 15, 19

R one who has attained his 10. 2. 15, 19

संस्कृत- २१६॥ १०३३३.३.

goat n 1 I वर्कः-

L___ द्वागलः Hariv 3275, R 6,

, Pañcat, Kathās 71, द्वागलः ३.

१॥ अन्वायुस ३११ 1 ___ केशः 1 ___ पञ्चवकः

दशगणितः L 'g.ear' दशगणितः Npr 'g.-eater'

अजगदः Pan 4.1.171 g.-faced अजमुख mfn

अजमुख mf (इ) n MW a g. for a sacrifice यज्ञच्छायाः

Mn 'g.-milk-destroyer' दशगणितः Npr 'g.'s

अजगदः 'g.'s अजगदः अजगदः 'g.'s

अजगदः 'g.'s अजगदः अजगदः 'g.'s

अजगदः 'g.'s अजगदः अजगदः 'g.'s

6.3.63, Sch — अजगदः 'SBr, etc, अजापगस n

'g.'s neck अजगदः 'g.'s road अजपथः 'g.'s road

अजगदः 'g.'s अजगदः अजगदः 'g.'s

with particular marks वामनः

VarBrS

a hornless

तूपरः

a miserable little g. अनजका, अनजिका Pan 7.3.47 the

red g. लोहः

Gaut, Mn, Yajñ — लोहाजः

wild g. 1 I एडकः

MBh, BhPr, etc, एडक

L

1 II अनिरोमशः — इडिकः L — निरामयः

शिशुवाहकः

वालवीज्यः L — शिशुवाहकः, L — डीलमृगः

a young g. 1 I अजतोकः

1 II बोलवाहः L वत्सतरः (वत्सतरं) .

coming from goats आज mfn AsvGr, R, Suśr g. and

horses अजाश्वम् Yajñ g. and rams अजैडकम्

(gana गवाश्चादि) g. and sheep अजावि m pl

(अजाश्वः) अजाश्वकम्

द्वगकान्तिना L वदजावि

mf (आ) n TBr a herd of g. अगकम् Gal made from

माजावि

multitude of g. अजता produced by g. आज

AsvGr, R, Suśr tending g. अजापालक mfn. +41

अजाजीवः, अजाजीवेकः, अजाजीवः

(he-goat and she-goat see sub voce)

'goat's delight' 1 I अजमोदः, अजमोदा, अजमोदेकः

consisting of g.-hair 1 I छागरोममय

a g.-herd 1 I अजपालः

अजपालकः
VS अजजीवः, 1

L अजपः .

1 II अजजीवनः, अजजीविकः .

g.-footed 1 I अजपद, अजपाद

nfn.

अजयपुर, अजयपुर - अजयपुर AV

वास्तव-वर्ग

tra 1 I डोभिलम

(v.1. गोभिल).

phlet 1 I कंसकः

Pat पानपात्रम्

Kām, Kāv,

Pur.

1 II कंसः, कंसम्

AV 10.10.5, AitBr, SBr, etc

काशिका: सामान्य, १०५, १०६ (११) - आ t — को-१३ (आनंद)

— गुटिका — विष्णु — पात्रा (११) - आ

— सामान्य, १०५, १०६ (११) - आ सरक: सरकम्

—

'g. of the sky' नभश्चमसः

L an iron-g. अयस्कंसः

111 I क्षपाचरः

— क्षपाचरः

MBh 3, 2b.4 and 55.12, 5.22.22, 12.75 — भूतम्

भूतः — वैतालः Sinnâs.

I II वणिशापुत्रः

— कर्पशयः

L — कावपः L

— कृ f L — कौणपः MBh 1.6450, Śak (v.1.) BhP 10.12.

— क्रव्यादः — क्षपाटः — पितृवनेचरः L

— प्रवाहकः, प्रवाहिकः L — विश्वरः L — वैतालः Hariv.,

— रात्त्वः, सत्त्वम्

a female g. जू f L a kind of g. रोहकः L

— कुरूलः AV 8.6.10, कशूल — (causing a particular

गणपुत्रः

Hariv 9542

a Rākshasa (sort of

कीलावः

1. a sort of g. with a face of fire

मुरवाणि

a class of goblins

कश्फः

AV 3.9.4.

god I I देवः RV, etc, हविर्भुज m

इक्ष्वरः — परमेश्वरः — सुरः — रुरः Maitr Up, MBh,

etc — अमरः MBh, etc — विबुधः MBh, Kāv, etc

— देवतम्, देवतः ४ अधिकादि इं२, ष्ट२, Up, Mn,
MBh, etc.

I II अदाननः MBh — अद्वैतेयः Mairiv —

अनिमिषः BHP — अभिज्यः L. — अमर्गः L — अमृतः

RV, etc — अमृतप्राशनः, अमृतप्राशिन m R,

अमृतभुज m Mear, अमृताशः MBh 12 —

अमृतान्धसु m L — अम्बरौकसु m Kum 5.79 —

असुरद्रुह m Śiś 2.35 — असुरादिनः MBh

अस्वप्नः L — आदितेयः L — इज्यः BHP —

उपपादुकः L — कमजः L — कामरूपः L — केलुभुज

m L — गीर्वाणः ६२ गीर्वाणः BHP 3.8 f, Kathās

116 f — तैत्तिरः Das 12.129 — त्रिदिवाधीशः,

त्रिदिवेशः L, त्रिदिवेशानः Gual — त्रिदिविन् m Kāv

— त्रिदिनौकसु m Vcar 15 TL — त्रिदशात्मः

MBh 3.1725 — त्रिविष्टपः L — दक्षसुतः R 5.43.14

— दनुजविषः म L, Sch, दनुजारि म W — दिविगातः

Hariv — दिविजः Bhp — दिविषद् म R, Gūt,

Dhūrtas, दिविसद् — दिवौकस म L — दिवौकसः

L, दिवौकस — द्युजनः, द्युधामन् म Pwr —

द्युषद् म Rājāt — द्युसद्, द्युसङ्गन् म L — देवकः

MBH 2. 1396, etc — देवभू म L — देवभूतः

(इविर) L — (esp. Viśhṇu) दैत्यारि म Prabh 2.

28 — द्यूषाणः L — नभश्चरः Ragh — नभःसद् म

Sis' — नेतरः Bhp 4.6.9 — नाकपति म Bhp,

नाकेस्वरः Hariv — नाकपालः AV — नाकिन् m Pur

— नित्मानन्दरसोदधि m MW — निराकारः L —

निजरः Rājat — निलिम्पः L — नीरूपः L —

परिसरः L — पर्यवशेषित m MW — पीयूषभुज

m Kāv — पुरोडाशभुज m 'śis' — पूजितः L —

पूजितः Up. 1. 57 — बुधः L — भवः W —

भुवनौकस m MBh — मरवांशभाज m Ragh —

मरुतः L — मर्त्यमहितः L — मेहेस्वरः śvet Up —

मूलस्थानम् L — मरुभागः Śak — मरुभागभुज m

Kum, Pur — मशोशभुज m Kum — मशोशनः

L — मसियः Nir — उरतः Sio' — लोकाधिपः

Buddh — वपुनः L — वसुतः L — वायुनः L —

निकल्पः Bhp (Seh) — विवस्वत m L — विश्वा-

धायस m L — वृन्दारः Kum — वृन्दारकः Mabh,

Pur — व्योमचरिन् m Rājat — शौभः L —

सर्गः (with दैव) — सुचिरामुस m L — सुधाभुज

m L, सुधान्यस m Parśvan, सुधाभोजिन् m

Bālah — सुपर्वन् m Kārākh, Kāv, L — सुनातः

L — सुमनस m Sio', SāringP — सोममोनि m

L — स्थिरः L — स्वधाभुज m L — स्वर्गसिद्ध,

स्वर्गसिद्ध m MBh, स्वर्गस्थ m R, स्वर्गस्थित

m Sarvad — स्वर्गोक्त m Hariv, Kum —

स्वर्गोक्तः — स्वःसद m Naish — स्वाहाभुज m

L, स्वाहादानः L.

not a god । I आविबुधः.

the abode of a god सुरस्थानम् MW — सुरवासः

L — शिवः L the being born as a god सुरगर्भात्

f W the chief g. of the Jainas परमेष्ठि m

Satv coming from the supreme g. (Śiva)

पारमेस्वर म् (इ) n Prab, Kathās, Pur a

daughter of a g. सुरसुता R denial of g.

इक्ष्वरनिषेधः dependant on g. इक्ष्वराधीन म्

'desired by the g.' देवाभिष्टा L destined for

the g. देवदेवत्व Mn 2. 189 devotion of god

इक्ष्वरप्राणिधानम् Vedāntas the dignity of a g.

सुरभावं: Kav ' the dwelling of a g. ' देवामलनम्

Mn, etc earth-god महिसुरः Das ' the first g.

आदिदेवः gladdening the g. देवानुद्य म् ŚBr

॥ ' g. among Brāhman's ' द्विजदेवदेवः MW ' g.

among men मानवदेवः Ragh, मानवेन्द्रः R अगः

among — देवः RV, AV 'g. among the twice

learn द्विजदेवः Bhp 'g. and preceptor देवगुरु

m (at the beginning of comp) Sinhās

'g. - approved देवमतः MBh 14.711 a g. by birth

आजानदेवः SBh 14 (Bh. Ar Up), आजानज m/n

TUP — त्रिदशेन्द्रः Pañcat 1, त्रिदशेशः MBh 3,

त्रिदशेश्वरः MBh, R 2 'g. - conqueror देवताजित

m Bhp 'g. - defender देवपातः Bhp 'g. - eaten

देवजग्धम्, देवजग्धकम् L, कर्तृण a g. (esp.

Vishnu) यशभुज m MBh, Pw — यशभोरु m

Pañcar 'god-guarded' देवगुप्त mfn BHP

'g.-handed' देवपाणि m MaitrS a g. kind to

his worshipper नंहसः MBh 1.6450 (v.l.)

Nalak) 'g.-lion' देवसिंहः Śivag the g.

Nārāyaṇa नारायणदेवः L 'g. of the Daityas'

दैत्यदेवः L the g. of death मृत्युराज m MBh.

the g. of fire । I हव्यलेहिन m Bālar —

हव्यभुज m Var BrS.

। II नीलिहोत्रः Rājat, BHP — सुजिह्वः L.

'the god of gods' देवदेवः MBh 1. 16 28 the g.

of love चन्द्रसाचिवः Gal — रागवृत्तः L the g.

of rain (often identified with Indra) पञ्चमः

RV, etc the g. of riches and treasure (regent

of the northern quarter which is hence called

Kubera guptā dis') कुबेरः, कुबेरः Mn, MBh, etc

the g. of wind वृषदेवः Mcar 'a g. on earth'

धरामरः MärKP — धरणीश्वरः Rāmat Up a g. on

earth. देवः RV, AV — धरणीतल्लैलितः Das 'g.

over gods 'देवाधिदेवः' Jain 'g. - pleasing'

सुरलोभकः L.

a god's abode । I सुरालयः Yājñ, Car,

Var Br. S, etc — सुरभवनम् Var Br. S, Heat.

। II सुरास्पदम् Rājat.

the god's drum सुरकुण्डुभि m Kalyāṇam,

सुरकुण्डुभि MW the g. elephant सुरगजः Kāv,

सुरकरिज 'g. grain' देवधान्यम् A.

a god's house । I सुरगृहम् Rājat —

देवतागारम् Mn, R, देवतागृहम् R, Kathās,

देवतावेश्मन् न R — सुरमन्दिरम् Kāv, Kathās,

Rājat.

I II सुरकुलम् Kathās.

the god Śiva and his wife शिवौ म दु, Kir

5. 40, Pracand 1. 20 a g. smiling on his

worshipper नहस; MBh 1. 6450 (v.l. Nīlak)

'god's path' देवपथः Ch Up, MBh 'god's reed'

देवनालः, देवनालः L a g. seat देवसङ्गान् न MBh,

Hariv a g. surpassing all other gods देवातिदेवः.

MBh the g. Sūrya सूर्यपाति म W — सूर्यदेवः

Kālac, Buddh the g. Varuṇa वारिनाथः W a

good g. सुदेवः RV, ŚBr 'great g.' महेशः Cāṇ,

महेशानः, महेशितृ m cat having a g. सेश्वर

mfn having become a g. देवभूत mfn Kāv

'having the generative organ for a g.' शिशुदेवः

RV 'having the g. as deity' देवदेवत्स mfn Mn,

2. 189 having a g. as husband देवपत्नी RV,

MBh the image of a g. सुरः Viśhn in a g.

देववत् ind the life-time of a g. देवायुषम्

ŚBr like a g. देववत् ind KātyŚr 'man-g.'

अनदेवः MBh 12.7883, Bhp 8.19.2 one who is

not a g. अदेवः ŚBh 14, Mn 'other than a g.'

विबुधेतरः Bhp the part of the hands sacred to

the g. (i.e. the tips of the fingers) देवतीशम्

MārKP 'path of the g.' सूरपथः Kād the place

of a g.² सुरस्थानम् mw the property of a g.

हिरण्यवः L, देवस्व a real g. सुदेवः RV, ŚBh

relating to a g. देवताशयम् mfn Māṅg resting

on a g. (Vishṇu) देवेज्ञाय mfn MBh 12.12864

service of the g. देवचर्म the son of a g.

देवकुलः Hariv 'sovereign of the g.' सुराधिपः MBh,

R, Kathas, etc, सुराधीशः BHP, Naish a superior

g. अतिदेवः a superior g. of the Jainas परमेष्ठि

m Sats to become a g. देवसात्तु MBh to pronounce

the name of g. पठ् ८। पठति (पठते MBh, etc) MBh,

Hariv to repeat the name of a g. पठ् ८। पठति

(पठते MBh, etc) MBh, Hariv trusting in g. श्वरानिपठ

mfn with a g. देववत् ind with divinity i. e. with

a g. (gods) देवता ind RV, AV a word containing a

god's name देवपदम् ŚB 11. 56. 9, देवपाद W

worship of g. ईश्वर पूजा, ईश्वरसेवा.

gods I हविर्भुजः m pl.

I अरेणवः m pl RV 10. 143. 2 — दानवारमः m

pl L, द्युपतयः m pl BHP — (prob.) वरुणः m pl

AV 3. 4. 6 — वैहामसाः m pl BHP.

~~abode~~ abandoned by the g. निर्वेन mfn TS.

abode of the gods I सुरालयः Mariv, Kāv,

Kathās, etc — सुरौक्स n Rājāt.

I II निदशालयः MBh 3, R 1, Vet, निदशावासः L

— सुमनौक्सम Mariv (v.l. सुमनौक्स) — सुरवेसात n

S'aringP — सुरसङ्गान् न Sis' m.

acceptable to the gods देवेष्ट म्फ W accompanied

by g: सदेव म्फ (अ) न TS, B₂ ^{— सामर R, Bhp} addressed to

different g. नानादेवत (ĀpŚr, Sch) नानादेवत्य

(Ait B₂) म्फ all the g. निरुवेनाः म pl RV 2. 3. 4,

etc — सनदेवाः म pl ML along with the g: ससुर

म्फ Sis' any matter concerning the g. देवकार्यम्

Ragh 12. 103 approaching the g. देवशी म्फ VS

17. 56 Mahidh armour of the g. देववर्मन् न AV

'army - chief ^{of} the g.' गीर्वाणसेनापति म Bālar 4. 17

the army of the g. सुरसुन्दरसेना R. the artificer of the

g. सुरशिल्पिन m L — सुरकार m L an assemblage

of g. सुरसंघः Bhag the banner of the g. सुरध्वजः

VP, Sch — सुरकेतु m Var Br S belonging to the g.

वैबुध mf (इ) n Śis, Kathās, Alamkārat — देव

mf (इ) n AV, Br, Mn, MBh, etc belonging to the

g. gods and men देवमानुषकं mfn Mn 11. 235 belonging

to the g. collectively वैश्वानर mf (इ) n Lāty

beloved by the g. सुरेष्ठ mfn L 'best among the g.'

सुरवरः 'best of g.' तैरवसभः L, तैरवेषः Dhūrtan

best of gods (Brahmā, Agni) त्रिदशश्रेष्ठ म्भ R 6.

102 f. 'best of the g.' सुरर्षभः L — सुरश्रेष्ठः R

'both races' i.e. g. and men उभय जन्मनं sg du

& pl RV 10. 37. 11 'bow of the g.' सुरधनुस n

Kāv, Var — सुरवाम्निष्ठ विक्र 'a Brāhman among

the g.' देवब्रह्मण m L a Brāhman esteemed ^{by} ~~by~~ the

g. देवब्रह्मणः Pān 2. 1. 69, Siddh bright like the

g. वसुरुच्य RV 9. 110. 6 caused by the g. सुरकृत

म्भ Kathās chief of the g. सुरोत्तमः लभ — नाकिनाथः

(Śatr) नागनामकः (Sinhās) — सुरेन्द्रा Jātakam

'city of the g.' अमरपुरम् Kathās a class of g.

दर्शनाः m pl MBh 13, B 72 (with Jāinas) a class

of g.' वानमन्तराः m pl L a class of g. among the

Jāinas अनुन्तराः m pl a class of g. in the 5th

Manv-antara पारिप्लवः Hariv a class of g. in the

12th Manvantara ताराः m pl VP 3.2.33 coming

from g. दैनिकं mf (इ) n Mn, Pur — देव. mf

(इ) n AV, Bṛ, Mn, MBh, etc a company of g.

सुरसंघः Bhag connected with the g. देवसंघः mf

Ap gr consisting of g. अमरमय mfn (इ) n Var Br S

containing all g. सर्वदेवात्मक (Sāy), सर्वदेवात्मन

(Rāmat Up) mfn containing Tirthas and g.

तीर्थदेवमय mfn (इ) n Heat 1.7. 580 'counsellor of

the g.' सुरभान्जिन m L the course of action of the

g. देवचरितम् MW desired by the g. सुरेष्ट mfn L

'destined for the right g.' सुदेव mfn VS, T Br

devoted to the g. आदेव mfn (इ) n NBD

dominion over the g. सुरराज्यम् R a drum of the g.

सुरानकः BHP the Earth as the mother of the g.

सुरावनि f Märkp an elephant of the g. सुरदिपः

Ragh — सुरकरिन् m Kir.

an enemy of the gods सुररिपु m VarBḥS —

सुरारि m Kāv, Kathās, etc — सुरवैरिन् m L,

सुरदानु m Sis'.

I. II त्रिदशारि m R 6. 36. 78, त्रिदशेशदिष m

MBh — देवहिंसकः MW — विबुधरिपु m Prab —

सुरदिष m MBh, Kāv, etc.

equal to the gods सुरसम mfn MW established

order of the g. देवसत्तम SḌBḥ existing between

the g. and Asuras देवासुर म् (इ) n Pāṇ 5.3.

125, Vārtt fear of the g. सुरभी Vās female

messenger of the g. देवदूती w a flower of the g.

सुरयुष्म Kathās, Kalyāṇam — जीविकुसुमम् or

जीविकुसुमम् L. 'foe of the g.' देवारि m MBh for

the sake of the g. देवहिताय ind MBh 13.13965

a friend of the g. विबुधसरवः Bhatt — सुरसरवः

Sak. going to the g. देवगम म् Baudh g. and

Asuras सुरासुराः m pl, सुरासुरः MBh, Hariv, R,

etc the g. and Rishis सुरर्षयः m pl Bṛh g. and

Gandharvas देवगन्धर्वाः m pl Āpast g. and men

देवमनुष्याः m pl AV, ŚB etc the g. and the Asuras

देवासुराः m pl ŚB, MBh, ^{R,} etc the g. as the heavenly

one देवाः m pl the g. as the shining ones देवाः

m pl the g. collectively देवनिज्ञा (B2) देवनिज्ञा

(MaitrS) f — दैव्य or दिव्य जनः — देवतात्,

देवताति f RV 1. 95. 8, 3. 19. 4 etc 'g.' delight

देवराति f Kathās 'g. joy' देवनन्द्या Sinhās

'g.' mount सुरागिरि m L, Bālar the g. of the 3rd

Manvantara भानवः m pl Mariv the g. of the worlds

of desire कामावचराः m pl Buddh the g. path

दिनिषध्वन m Dasak the g. Vāta and Parjanya

वातापजन्थौ m du RV 10. 66. 10 going to the g. देवंगम

m (आ) n TS, ŚBh — गङ्गात्रयावत् mfn Sāy gone

to the g. देवलोकेगत mfn MBh 13. 2994 gratifying

the g. देवनी (देवानी) mfn RV grove of the g. सुखनम

BhP guarded by g. देववत् mfn RV, देववत् having

the g. as foes देवद्वान् mfn RV 6. 59. 1 'having the g.

as friends' देवमित्रः Pur having the nature of all g.

सर्वदेवात्मक (Sāy) सर्वदेवात्मन् (Rāmat Up) mfn

having the right g. रुदेव mfn RV, TS a host of g.

सुरगणः m sg सुरगणाः m pl R, VarBzS, Pañcar

the host of the g. मरुदगणः (ये f आ) MBh, R, Hariv,

Bharts. • house of the g. देवागारम् R, Kathas king of

the g. देवराजः MBh, R, etc • livelihood of the g.

सुराजीवः Pañcar.

lord of the gods । I विबुधेश्वरः MBh.

। II त्रिदशपति m Mṛicch, Ratnāv 4.11, VP 5.18 —

त्रिदशाधिपः Bhaktām 28 — देवतपति m R — यशभागेश्वरः

Sak.

lordship over the gods सुवपतिवम Kāv made

by the g. सुरकृत mfn Kathās the most excellent

of g. देवपति m pl BHP 'mother of the g.' सुरारणि f

VP — देवतात्मा L — देवात्मा L 'mountain of the g.'

सुरपवतः L — सुराद्रि m Sis 'mouth of all the g.'

सर्वदेवमुरवः (?) L not connected with the action of

the g. अदेव mfn not connected with the g. अदेव

mfn not referring to the g. अदेव mfn numbering

33 (the gods) अमस्मिन् mf (इ) n VS 20, AV, ŚBṛ,

Śāṅkh Śṛ 4 oblation to the g. देवहविस् n VS, ŚBṛ,

देवहव्यम् MBh - देवकर्मन् न W an offering to the g.

देवपणम् MBh 13. 4202 'oldest of the g.' सुरज्येष्ठः

Cat opponent of the g. असुरः RV 8. 96. 9, 10, AV, etc

'ornament of the g.' सुरभूषणम् Var Br. S path of g.

गीर्वाणवर्त्मन् Kād peculiar to the g. दैविक म् (इ) न

Mn, Pur peculiar to the g. वैबुध म् (इ) न Śis',

Kathās, Alamkārat performed without g. (as a

sacrifice) विदेन म् Kāth. the practices of the g.

देवचरितम् MW 'praising the mighty i.e. the g.'

वृषस्त्रुम् म् 'preceptor of the g.' सुरगुरु म्

Var Br S, Kathās, etc — सुराचार्यः L proceeding from

g. आधिदेविक mf (आ) n Mn, Sus'r, आधिदेवत mfn,

Mn, Sus'r protected by g. सेव mf (आ) n TS, Br

protected by the right g. सुदेव mfn RV, TS the race

of g. सुरजनः Singhās — सुरता Cat the rank of the

g. सुरेन्द्रता Jatakam relating to all the g. वैश्वदेव

mf (इ) n VS, etc relating to different g. नानादेवत

(Āp Śr, Sch) नानादेवत्वं (Ait Br) mfn.

relating to the g. I देवत mf (इ) n Śr and G. S

— आधिदेविक mf (आ) n Mn, Sus'r, आधिदेवत mfn

Mn, Sus'r.

I II दैविक mf (इ) n Mn, Pur — वैमानिक mf (इ)

n Linga P.

relating to the gods and Asuras. देवासुर mf

(इ) n ŚBr relating to the g. collectively वैश्वानर

mf (इ) n Lātṛ representing all the g. सर्वदेवत्य

mf n. TS, Br — सर्वदेवत्य mf n Br. Ār Up, Sch

'resort of the g.' सुराश्रयः Sūryas, Kathās resort

त्रिदशायन् mf n Hariv.

'river of the gods' I सुरसरित् f Kāv, Kād,

सुरसिन्धु f Kathās, सुरमन्दाकिनी sis' (Seh) —

सुराप्रगा Rik, Kathās, Sāh.

I II सुरारिद्धिणी Suleh — सुरनिमूगा Kathās —

सुरवाहिनी Kathās.

'road of the gods' सुरवर्त्मन n Māsy sacred

to all g. विश्वदेव्य RV — सर्वदेवत्य mfn TS, Br —

देव mfn (इ) n (said of) gods other than Agni and

Sūrya पावक mfn (आ) n (said of) the families of

g. क्षित्यः f pl RV 3.20.4 sent by the g. देवेषित

mfn RV, AV similar to the children of the g.

सुरसुतोपम mfn MW singer of the g. सुरगायकः

BHP, सुरगायनः L 'slayer of the enemy of the g.'

सुरशत्रुहन् m Sivag 'slayer of the g.' सुराणां हन्तृ

m sovereign of g. विबुधाधिपति m VarBh.S,

विबुधाधिपः MBh sovereignty of the g. विबुधाधिपत्यम्

BHP surrounded by g. देवानां mfn RV, देवावत्

'teacher of the g.' विबुधगुरु m VarBh.S —

विबुधाचार्यः Das together with g. and men सदेवमनुष्य

mfn ĀśvGr. together with the g. सदेवक mfn MBh.

tree of the gods । I सुरतक m Pañcar., Bhām,

कल्पतरु m Bhp.

I II सुरद्रु m chandom, सुरद्रुमः chandom,

कल्पवृक्षः Naish, Bhp, etc — सुरपादपः Bhp —

सुरशारिणि m Naish, Kāvyād, ŚāringP.

a victory won by the gods विजुधाविजयः MW

'the way of the g.' देवमार्गः Gal weapon of the g.

सुरामुधम् Kum — देवामुधम् TBS, the whole body of

good g. सुदेव्यम् RV 'wife of the g.' त्रिदशानधु f W,

त्रिदशाननिता Megh, त्रिदशाङ्गुणा Bhaktām 15 wished

by the gods देवेष्ट mfn W with divinity i. e.

among the g. देवता ind RV, AV without g. निदेव

mfn Subh with the g. सहदेव mfn MBh, Bhp work

to be done for the g. सुरकार्यम् R the world of g.

सुमनोक्कसम् Hariv (v.l. सुमनोक्कस) — मरुलोकः VP

the worst of the g. सुराधमः Bhp worthy of the g.

देवाह mfn W — सुराहम् L.

to become an elephant of the gods ^३ सुरद्विप

Nom सुरद्विपति Subh.

